

A francia-német határ elzárását rendelte el a francia kormány

A német kormány négy tagja benyújtotta lemondását — Tiltakozó jegyzék Németországban — Fantasztikus hírek a német császár eltűnéséről — Fülöp hesseni herceg, az olasz király veje kerül a német köztársaság élére?

Franciaország szerepe a német forradalomban

Azokat a híreket, amelyek a németországi eseményekről — gyakran kerülő uton — érkeznek és amelyek feltűnést keltő, szinte fantasztikus és egymásnak nem egyszer ellentmondó eseményekről számolnak be — kétképpen nem lehet ellenőrizni. Ezek a híradások azonban mégis közölnek valami bizonyosat a világ közvéleményével és pedig azt, hogy Schleicher tábornok és Röhm kapitány megölésével, a rohamosztágos vezetők egész sorának kivégzésével

a második német forradalom még nem ért véget

és ha a lázadók puccskísérlete látszatra az első napokban Hitler győzelmével végződött is, rövid időn belül könnyen olyan események következhetnek be, amelyek Hitler Adolf rezsimjének bukását vonják maguk után és eddig még ismeretlen irányba ragadják a német birodalom sokat hányatott hajóját.

Németországban ma az az ur, aki mögött több fegyver áll. Az S. A., amely Hitler fegyvereseinek gárdája volt, nagy tömegekben a kancellár ellen fordult. Jelentős tényező azonban az is, hogy az S. A. tekintélyes részének ma már nincs fegyvere, mert a rohamcsapatok tagjait mielőtt július elsején szabadságra küldték volna őket, lefegyverezték. Ugyancsak fegyveres erőt képvisel a rendőrség és a segédőrség is, amely jelenleg Göring parancsnoksága alatt áll. A döntő tényező azonban a Reichswehr, amelynek magatartásáról ellentétes hírek érkeznek és, amelynek egyes körei Hitler ellen fordultak.

„Véget kell vetni a további vérengzéseknek“

Mai számunkban megemlékeztünk arról a levélről, amelyet Fritsch tábornok, a Reichswehr parancsnoka több társával együtt Blomberg tábornok hadügyminiszterhez intézett. Ebben a levélben Fritsch tiltakozott az ellen, hogy Blomberg a Reichswehrt a második forradalom leverésére használta fel. Ma reggel Párison át Berlinből olyan hírek érkeztek, hogy Fritsch tábornok a múlt éjjel állítólag telefonon

felszólította Hitler kancellárt, hogy a további vérengzéseknek vessen véget.

A telefonbeszélgetés után 20 perccel a Reichswehr csapatai megszállották a kancellár palotáját és közölték, hogy Fritsch tábornok újabb intézkedéséig Hitler kancellár semmiféle rendeletet nem adhat ki. A jelentések úgy tudják, hogy Fritsch tábornok Hindenburg köztársasági elnök egyenes utasítására lépett fel ilyen erővel, mert így akarnak a további vérengzéseknek véget vetni. Állítólag Fritsch tábornok parancsára Göring porosz miniszterelnököt is felügyelet alá helyezték. Berlini hivatalos helyen ezzel szemben erősen megcáfolják a Hitler és Göring őrizetbevételéről a külföldi sajtóban eltejedt híreket.

Általános feltűnést keltett az a hír is, a

melyet több angol újságíró Doornból további lapjainak. Az angol lapok tudósítói ugyan is Doornba utaztak és beszélni akartak az ex-császárral. Lübeck gróf udvarmester, aki az újságírókat fogadta, először kértelt, majd pedig ezek legnagyobb meglepetésére beismerte, hogy

a volt császár nem tartózkodik a doorni kastélyban.

A gróf hosszas faggatás után elmondta, hogy a volt császár vasárnap reggel Rightlow lord meghívására az Északitengerre utazott és jelenleg a Scathorn yacht fedélzetén tartózkodik. Az újságírók azonnal érkekezést kaptak Southampton kikötővel, ahonnan azt a felvilágosítást kapták, hogy Rightlow lord Scathorn nevű yachtja a kikötőben horgonyoz. A holland kormány, amely értesülést szerzett az esetről és, amely felelősséget vállalt azért, hogy Vilmos nem hagyja el a doorni kastélyt, azonnal vizsgálatot indított az ügyben. Még a tegnapi nap folyamán rádióközvetítés útján sikerült megállapítani, hogy az Északitengeren egyetlen olyan hajó sem tartózkodik, amelynek fedélzetén Vilmos tartózkodna. Így tehát felmerült a kérdés: hova tűnt az ex-császár? Feltételezik azt is, hogy Vilmos titokban Németországba szökött, ahol felveszi a kapcsolatot a császárhű elemekkel.

Berlini magánjelentés szerint a kancellár

Röhm és Ernst hívei vésztörvénytörvényt állítottak fel

A bécsi Österreichische Abendzeitung értesülése szerint Röhm és Hitler között az ellentét onnan származott, hogy a rajnavideki hadfelszerelési ipart helyezték át a birodalom belsejébe. Röhm véleménye szerint repülőgépmadár esetén a Rajna menti fegyvergyárak esnének a támadásnak elsősorban áldozatává. Krupp von Bohlen-Halbach a terv ellen hevesen tiltakozott és lemondással fenyegetőzött. Hitler a múlt héten látogatást tett az esseni Krupp-gyárban és ekkor Krupp lebeszélte a Röhm-féle tervről.

A De Telegraaf értesülése szerint

Röhm és Ernst hívei szintén vésztörvénytörvényt állítottak fel, ahol a gyilkosok felett ítélik meg. Ezek a vésztörvénytörvények állítólag már egy egész sor halálos ítéletet hoztak.

Végrehajtásukra a napokban kerül a sor — jelentették be ezek az elégedetlen és ma már illegális alakulatok.

Hír szerint zsúfolt vonatok hagyják el mindenfelé a német határt. Tegnap Boroszlóból négy zsúfolt vonat is indult el Románia felé. A tegnapi napon ezen a határszakaszon kétezer ember hagyta el a Harmadik Birodalmat.

A Berlin melletti Lichterfeldeben, az ottani kadétskólában, ahol a nemzeti-szocialista vérbírság működik,

állandóan folynak még a kivégzések. Tegnap egész reggel majd délután folyton ropogtak a puskák.

lári palotát erős katonai és rendőri kordon veszi körül. Az elmúlt napok folyamán nem egyszer fordult elő, hogy a felháborodott tömeg meg akarta támadni a kancellári palotát. Ilyenkor valóságos harc keletkezett a tömeg, a rendőrök és katonák között. Tegnap is összeütközésre került a sor a támadók és a karhatalom között. Ekkor a karhatalom emberei kézigranátokkal verték vissza a támadókat. Számos halottja és sebesültje volt ennek az összeütközésnek.

Bajorországban még folynak a rohamosztágosok letartóztatásai. A szabadságot S. A.-fiúk nem hajlandók az egyenruhát és a fegyvereket átadni, elbujdosnak az erdő és a hegyek közé, ahová csendőrséget és katonaságot kell utánuk küldeni. A rohamosztágosokat általában árulóknak bélyegzik s mint ilyeneket is kezelik. A rohamosztágosok, ha tehetik, átszöknek az osztrák határon, ez azonban a szigorú határzár miatt csak ritkán lehetséges. A szökés közben elfogott rohamosztágosokat minden bírói ítélet nélkül azonnal a helyszínen végzik ki.

Levegőbe röptették egy lőszerraktárt

A Warsawszka Kurjer írja: Lettország diplomáciai futára ma Varsóba érkezett és rendkívül érdekes részleteket mond el a német forradalomról. Kiderült, hogy a legtöbb eseményről a külföldnek fogalma sincsen. Így például a német hatóságok szigorúan ügyeltek arra is, hogy ne kerüljön külföldre az a hír, amely szerint

hétfőn délelőtt 10 órakor a Berlin melletti egyik katonai lőszerraktárt a kommunisták a levegőbe repítették.

A robbanás ereje olyan nagy volt, hogy azt a főváros minden részében érezték. Két gyárépület a robbanás közelében összedőlt. Eddig tizenegy halottat emeltek ki a romok alól. Ezenkívül még tizenegy helyen voltak robbanások. A katonaságok ezekkel a robbanásokkal kapcsolatban is számos letartóztatást eszközöltek.

A környéken levő házak lakóit a hétfőről keddre virradó éjszaka is állandóan a kadétskólából kihangzó sortűzek riasztották fel. A puskaropogás ma éjjel is tartott a kadétskola udvarán. A kormány mindezeket a híreket cáfolja.

Az „Agence Radio“ jelenti Berlinből, hogy Bredow tábornokot, aki Schleicher tábornoknak hadügyminisztersége idején munkatársa volt és Killinger szász miniszterelnököt letartóztatták.

Az angol sajtó a németországi események tekintetében továbbra is híresztelésekre van utalva.

A „Daily Mail“ szerint Papen alkancellár szabadonbocsátását Hindenburg személyes közbelépésének tulajdonítják.

A rohamosztágosok megfogadják az engedelmességet

A „Daily Express“ szerint Berlinben az a hír járja, hogy Beuthenben komoly harcok törtek ki, amikor a rohamosztágosok nem akartak engedelmeskedni a feloszlátási parancsoknak.

A rendőrség kénytelen volt tüzelni a rohamcsapatokra.

A News Chronicle úgy értesül, hogy a letartóztatottak között van von Alversleben, Papen alkancellár legbizalmasabb barátja és a Herrenklub egyik vezető tagja. Egyes hírek szerint a Herrenklubban házkutatást tartottak, amelynek során a klub több előkelő tagját letartóztatták. Azt is feltűnően tartják, hogy a Völkischer Beobachter cikkét nem dr. Rosenberg jegyezte. Rosenberg

esetleges nyugalombavonulása jelentékeny engedményt jelentene a Vatikán irányában.

A *Paris Soir* külön tudósítója jelenti lapjának Zürichből, hogy a német nemzeti szocialista párt túlzó balszárnyát a külpolitikai kudarcok keserítették el annyira, hogy az elégtelenség kirobant. Báró Neurath birodalmi külügyminiszter a külpolitikai kérdésekben szenvedett vereségekről tanácskozott Rosenberg Alfrédal, a nacional szocialista párt külpolitikai párt szakértőjével s abban állapodtak meg, hogy a legsürgősebben Berlinbe hívják a külföldi diplomáciai képviselőket. Arról akarnak dönteni, hogy Németország csatlakozzék-e a regionális szerződési rendszerhez s annak keretében igyekezzék a békeszerződés reví-

zióját kérészkolmi, vagy megmaradjon-e mostani elszigeteltségében.

Az Oeuvre római tudósítója megbízható értesítésre hivatkozva közli lapjával, hogy a németországi eseményeket az olasz kormány Hitlerre nézve kedvezőtlenül ítéli meg. Mussolini a véres eseményekben Hitler gyöngeségének jeleit látja és az angol politikai fejleményekkel kapcsolatban a maga külpolitikáját módosítani kívánja. A flottatárgyalások és azokkal kapcsolatosan a fekete-tengeri paktum, amely a földközi-tengeri szerződésre fog vezetni, már folyamatban vannak és Olaszország Angliával akar együttműködni, hogy diplomáciai sikert arathasson.

Átszervezik a német kormányt

Hitler kancellár csütörtökön reggel visszatért Neudeckből, ahol Hindenburg köztársasági elnökkel több ízben is megbeszélést folytatott. A fővárosba való visszatérése után Hitler magához hívta barátait, akiket tájékoztatott a Neudeckben folytatott tárgyalások lényegéről. A kancellár bejelentette Hindenburgnak, hogy

a kormány négy polgári tagja benyújtotta lemondását.

A köztársasági elnök a lemondást egyelőre nem vette tudomásul, mert a jelenlegi helyzetet nem tartotta alkalmasnak a kormány átszervezésére. Hitler ezt a felfogást magávé tette és ezért a kabinet négy polgári minisztere továbbra is a kormány tagja marad. Valószínű azonban, hogy az izgalom a jövő hétig lecsillapodik, úgy, hogy a kormány átszervezésére a jövő hét végén sor kerülhet.

A Saar területen nagy izgalmat váltott ki az a hír, hogy Hitler helyzete megrendült. Mára azonban ezt a híresztelést megcáfolták. A Saarbrücker Zeitung a következőket írja:

— Nem sajnáljuk a németországi zendülés áldozatait, mert bűnük óriási nagy volt. Németország érdeke fontosabb minden másnál. Legyen ez intő példa — fejezi be cikkét az ujság — azoknak a hatalmi tébolyban szenvedőknek, akik piszkos kezűket a nemzeti-szocialista Németország ellen merték felemelni.

Jellemző egyébként a német titkos politikai rendőrség munkájára, hogy az egyes fogházak annyira megteltek gyanúsítottakkal, hogy az egyik berlini közkönyvtárt kellett kiüríteni és ide helyezték el a letartóztatottakat. Egyes híradások szerint Tsirsky, Papen volt hadsegéde még él és csupán fogságban őrzik.

A francia kormány tegnap a késő esti órákban minisztertanácsot tartott, amelyen a németországi forrongás egyik Franciaországot érintő eseményével foglalkoztak. A Rhöm—Schleicher-féle forradalmi mozgalom leverése után a német kormány hivatalos nyilatkozatot adott ki, amelyben határozott módon megállapította, hogy egy „idegen” hatalomnak része volt az összeesküvő tisztek által kezdett akcióban. Később nyíltan hangoztatták hivatalos körökben, hogy a rohamosztagos forradalmat támogató hatalom Franciaország volt. A francia minisztertanács elhatározta, hogy a legérellyesebben tiltakozik ez ellen az alaptalan vád ellen.

A francia kormány tiltakozó jegyzéke

A kormány utasítására, Francois Poncet berlini francia nagykövet tegnap délelőtt megjelent a német külügy palotában, ahol Neurath német külügyminiszternek átnyújtotta kormánya tiltakozó jegyzékét.

A német külügyminiszter minden megjegyzés nélkül átvette a jegyzéket.

A Daily Mirror ezzel szemben azt írja, hogy Franciaországban már hetekkel ezelőtt tudtak arról, hogy Schleicher tábornok puccskísérletet akar végrehajtani. Francia politikai körökben ezeket a híreket nem vették komolyan. Annyira köztudomású volt az a hír, hogy Németországban valami készül Hitler ellen, hogy egy francia hírlapíró, aki interjút folytatott Hitlerrel, azt a kérdést intézte hozzá:

— Mit szándékszik tenni, az ellene irányuló forradalmárokkal, akik között magasrangú katonatisztek vannak?

A lap szerint, egy Franciaországban élő német ujságíró közvetített bizonyos francia körök és Schleicher tábornok között. Hogy

Schleicher tábornok tényleg Franciaország felé orientálódott — állapította meg az ujság — kitűnik abból, hogy Schleicher még akkor, a mikor miniszterelnöke volt a német birodalomnak,

titkos tárgyalásokat folytatott bizonyos francia körökkel.

Kahr volt bajor miniszterelnök holttestét München közelében egy pocsolyában találták meg. A schleswig holsteini Flensburgban a rohamosztagosok vezetői titkos összejövetelt tartottak, amelyen 141 birodalmi és kerületi vezér jelent meg. Beavatott forrásból származó hírek szerint a rohamosztagos vezérek elhatározták, hogy végrehajtják a pártban a tisztító munkát, amelyre oly nagy szükség van

Borzalmak órája a wiesseei kastélyban

Egy bécsi hírlapíró Münchenben és Wiesseeben járt és lapja mai számában nagy érdeklődést keltő riportban számol be a látottakról. Münchenben látszólag minden csendes, de feszült izgalom ül meg a bajor fővárost. Ha valaki azt mondaná, hogy a kedélyek megnyugodtak, az pontosan ellenkezőjét állítaná a valóságnak. Csönd van, de ez nem a nyugalom csendje, hanem a nagy vihart megelőző szélcsend. Barna inget alig látni az uccán.

a középületek előtt sem látható katonaság, annál több gépfegyveres osztag van azonban elrejtve a folyosókon és az udvarokon.

A Barna Házat erős készültség őrzi és csak sokszoros igazoltatással lehet bejutni ebbe az épületbe, ahonnan a Hitler-mozgalom kiindult és amelyet a „Führer”-nek öt nappal ezelőtt formális ostrommal kellett visszafoglalni egykori segítőitársaitól. Ma már Hitler az ur a Barna Házban is, amelynek falai sokat, nagyon sokat tudnának beszélni azokról az eseményekről, amelyek a június 29-iki és 30-iki vérfürdőt előidézték.

Röhm villájában

Münchenből az ujságíró egy SS-tiszt társaságában, akinek aktív szerepe volt a véresen történelmi eseményekben, autón a bajor-tiroli határ közelében fekvő Wiessee fürdőhelyre ment, ahol Röhm kapitány villájában robbant ki a szörnyű vérfürdő. A meggyilkolt SA-vezérkari főnök villája romantikus helyen, évszázados fák között elrejtve fekszik a kristályosan csillogó tó partján. Nem nagy épület, nyolc-tíz szobája lehet összesen, de

buja keleti kényelemmel volt berendezve.

Röhm kapitány, az egykori szegény ember Hitler hallgatóságos tudomásával értett ahhoz, hogyan lehet vagyont szerezni. A nemzeti szocializmus demagóg jelszavait csengő aranyra váltotta fel. Valóságos földalatti gangszertábor szervezett meg maga körül.

Egyike lett Bajorország leggazdagabb embereinek.

A villa falait selyemtapéták fedik, karrarai márványból épült fürdőszobában és pazar kényelemmel berendezett perzsaszőnyeges termekben üzte hirhedt orgáit a betegeshajlamu Röhm kapitány, aki nemcsak Bajorországnak, hanem sokáig egész Németországnak is szinte koronázatlan fejedelme volt. Az örömeik egész serege élt részint Pöhm villájában. ré-

Hitler kancelláról olyan hírek terjedtek el, hogy a Führer az események hatása alatt nagyon levert.

ideges és feltűnő mértékben lefogyott. Orvossai hosszabb pihenést ajánlottak.

Hindenburg a német köztársaság elnöke születésnapján vagyis október másodikán köszön és utódja Blomberg hadügyminiszter lesz. Arról is szó van, hogy Fülöp hesseni herceg, az olasz király veje kerül a német köztársaság élére.

Párisból jelentik: Ide érkezett jelentések szerint Luthert, Németország washingtoni nagykövét rövidesen visszahívják és helyét Dickhoff külügyminiszteri osztályvezetővel töltik be.

Amint Párisból jelentik, az utóbbi napokban a rohamosztagosok tömegesen akarnak átszökni francia területre. A francia kormány intézkedésére a menekülőket nem fogadják be, sőt utasítás érkezett, hogy

néhány napra teljesen el kell zárni a francia német határt.

A francia lapok szerint az Egyesült-Államok és Anglia is magyarázatot kértek a német külügyminiszteriumban arról a nagyhatalomról, amely állítólag tudott volna a Schleicher-puccsról.

Álhir Hitler meggyilkolásáról

Az egyik rádió stúdiójának leadása alapján ma az a hír terjedt el, hogy Hitler Adolfot délelőtt tíz órakor tizenegy lövéssel megölték. A hírt német hivatalos helyen megcáfolták.

szint a kis fürdőhely apró házacskáiban. Éjszakánként dözsölések és ókori dárídók folytak a villában és az örömfűk legnagyobb része római tógában ült a dusan terített asztalok mellett.

Röhm nem volt válogatós az eszközökben.

Az SA minden olyan házkutatását, melyet gazdag emberek lakásában tartottak, saját maga vezette

és minden alkalommal zsákmánnyal megrakodva tért haza villájába. Kitűnő érzéke volt ahhoz, hogy mit kell elvinni, mi képvisel értéket. Csak úgy dőlt hozzá a pénz, de Röhm is két kézzel szórta az aranyakat a beteges hajlamu fiatal emberek seregének.

Az ujságíró kísérője, aki maga is részt vett a véres éjszaka rémségeiben, a következőkben vázolta a történeteket:

Hitler az összeesküvők tanyáján

— Hitler már régebben tudott arról, hogy nincsen minden rendben és valami izzik a hamu alatt. Megbízta az SS-t azzal, hogy figyelje az SA működését. Titkos iratok mentek Berlinbe és felfedtek mindent, ami készül. Hitler Göringet bízta meg a nyomozással, aki saját maga derítette fel az egész háttért. Münchenben Epp tábornok, helyettes helytartó vezette a nyomozást. Mikor már mindent tudtak, elhatározták, hogy egyelőre érni hagyják a dolgot és csak akkor ütnek rajta, amikor már kirobanni készül a forradalom. Pénteken délután Epp tábornok siffrírozott táviratot küldött a Bonnban tartózkodó Hitlernek.

Egyetlen szóból állott a távirat: „Fertig.” Ekkor már tudta Hitler, hogy elérkezett a közbelépés pillanata. A „Führer” eleinte nem gondolt vérontásra, azt hitte, hogy személyes megjelenésének varázsszával és Röhm leikére való beszéléssel le tudja szerelni a mozgalmat. Hitler bízott Röhm jóhiszeműségében. Repülőgépre szállt és Münchenbe érkezett. Hajnali 4 órakor szállott le gépe a repülőtéren. Hitler halottápadtan, minden ízében reszketve szállt gépkocsiba a repülőtéren. Az SS laktanyájába robogott, parancsot adott az SA-laktanya és a Barna Ház megszállására, majd egy SS-osztágot vezényelt ki Wiesseebe és ő maga

három szárnysegéde társaságában autóra ült és Röhm villájához sietett.

Kiadta a parancsot, hogy addig, míg ő meg nem érkezik, senkinek sem szabad a vezérkari főnök villájába belépni. Reggel hét óra

volt, amikor Hitler gépkocsija Róhm villája elé gördült. Azonnal elrendelte az épület körülvételét és ő maga besietett a villába. Senki sem tartóztatta fel utjában. A látvány, amely eléje tárult, erősebb idegzetű embereket is megrendített volna.

„Csendélet” a vészbiráskodás után

Az újságíró itt szünetet tart az interjúban és leírja, hogyan néz ki most Róhm egykori kőlakója. A selyemtapétás falak tele vannak fröcskölve vérrel, a butorok romokban hevernek, minden a pusztulás művét mutatja. A értékes perzsaszőnyegek magukba itták a vért.

az összes ajtók ki vannak emelve sarkaiból és egymás hegyén-hátán hevernek a termekben.

Róhm hálószobájának falai is véresek. A szoba közepén egy mahagóni asztalon ezüst tálca hever, rajta narancs- és banánmaradékokkal, valamint egy félig kiürített pezsgőspohárral. A tapéta sokhelyütt revolvergolyóktól van átlugtatva.

Az SS-tiszt tovább folytatja információját: — Hitler az ebédlő aijában állt, falféren és a vak dűh reszketett benne.

Elvesztette önuralmát, egy széket ragadott fel és féktelen haragjában

mindent összezuzott, ami a kezeügyébe került. Határtalan felindulásában szaggatott szavakban adta ki utasításait. Az SS-emberek egymásután ragadták meg az örömfutakat és cipelték ki.

Egyrészüket a helyszínen kivégezték.

többet közülük pedig Dachauba szállítottak, ahol a vészbiróság mondotta ki rájuk a halálos ítéletet. Egyszerre elkezdtek ropogni a fegyverek és minden dörrenés egy-egy emberélet kioltását jelentette. Hitler senkinek sem irgalmazott.

Egymásután lövette agyon a magukról megfélemezett embereket.

Az egyik rohamosztagnarancsnok térdre esett. Hitler elé kuszott, átkulcsolta a Führer lábait és így könyörgött életéért. Hitler azonban nem hagyta magát megrendíteni. Intett az embereinek, hogy vigyék el és löjék azokat agyon. A wieseei villa minden lakóját és vendégét kivégezték. Vagy a helyszínen, vagy három óra múlva Dachauban.

Senkisé maradt közülük élethen.

Volt olyan rohamosztagos vezér, akit a felismerhetetlenségig szétroncsoltak — végzi cikkét az újságíró.

A Reuter-iroda Németországból nyert értesülése szerint itt nagyban folyik a rohamosztagosok leszerelése és szabadságolása.

Több, mint egymillió embert végleg leszerelnek,

ami aránylag könnyen fog menni, tekintve, hogy ezek valamennyien más állásban is vannak. Ugy tudják, hogy Papen a jövő hónap elején hosszabb külföldi szabadságra megy, ami egyet jelent azzal, hogy Papen visszavonul a német politikától. Ma különben szobáját már elfoglalta Lutze, a rohamosztagosok vezére. Ma reggel már megkezdtek a régi butorok kihordását.

Károly király

a nemzetvédelmi tanács ülésén

Bucurestiből jelentik: A Legfőbb Nemzetvédelmi Tanács ma délután ülést tartott, amelyen az uralkodó Udruveanu adjutánsa kíséretében jelent meg. A király fél négykor gyalog tette meg az utat a hadügyminisztériumba, ahol Tatarescu hadügyminiszter, a tábornokok, valamint Miklós király herceg várták. A nemzetvédelmi tanács három órán át tanulmányozta a Tatarescu által elkészített felfegyverkezési programot. Elhatározták, hogy a francia gyárhoz nagymennyiségű hadianyagot szereznek be. Antonescu vezérkari főnök és Panatescu tábornok holnap Párisba utaznak, hogy a megrendeléseket igazságos alapon osszák el. Tatarescu miniszterelnök csak hétfőn indul el a francia fővárosba. A megrendelések kiadásánál a közvetítést elvből kikapcsolják.

Az Aradi Közlönyt ért támadás ügyében állást foglalt az Aradi Magyar Párt

Nyugdíjasok sérelmeivel foglalkozott a Magyar Párt intéző-bizottsága

A Magyar Párt aradi tagozatának intéző-bizottsága ma este ülést tartott, amelyen számos időszerű és köztük több sérelmes ügyet vitatott meg. *Parecz Béla* dr. elnök beszámolt a megyei választások eredményeiről és rávilágított arra, hogy bár a Magyar Pártnak csak két tagja került be a megyei tanácsba, a kormánypárttal kötött megállapodás értelmében az állandó választmányban egy magyarpárti tag is helyet kap. A megye állandó választmányában a Magyar Pártot *Szuchy Pál* dr. fogja képviselni. *Parecz Béla* dr. ezután a megyei szervezkedés előrehaladásáról számolt be.

A szervezkedés munkáját *Boros Károly* titkár végzi és ebben az elnökség tagjai is segítségére vannak. Több aradmegyei községben alakuló és tisztújító közgyűléseket tartottak a szervezetek. Beszámolt az elnök arról is, hogy a siriai Polgári Kör újból megnyitották, majd pedig elmondotta, hogy a siriai-ak egyrésze német iskolába akarta adni gyermekét és ezért a siriai káplán nyilatkozatokat kért a lakosoktól arra vonatkozólag, hogy ki magyar. Ezeket a nyilatkozatokat a hatóságok lefoglalták, később azonban visszaadták.

Fränkel Alfréd főtitkár ezután *Went Manó* beadványát ismertette az intéző-bizottsággal, melyben a nyugdíjasok sérelmeit sorolja fel és arra kéri a Magyar Pártot, hogy járjon közbe annak érdekében, hogy az 1932-es hátralekös nyugdíjakat kitízzessék. Kéri, hogy a nyugdíjasok tüzfáclátásáról is gondoskodjanak, még pedig oly módon, hogy részletre vásárolhassanak fát és az állam ezeket a részleteket hivatalból havonta levonja. *Megemlíti a beadvány az eskü utólag tett nyugdíjasok sérelmeit is.* *Parecz Béla* dr. javaslatára az intéző-bizottság elhatározta, hogy a beadványban foglalt panaszokat a párt központjához továbbítja azzal a kéréssel, hogy a parlamenti csoport járjon el azok orvoslása érdekében. A tüzfáclátás ügyében az aradi tagozat elnöksége a város polgármesterénél jár el és segítségét kéri annak elérésére, hogy a nyugdíjasok kedvezményes módon juthassanak tüzfához.

Ezután *Nagy Sándor* dr. emelkedett szólásra és a következő bejelentést tette:

— Tisztelt intéző-bizottság! Egy olyan eseményt akarok szóvá tenni, amelynek megítélésében bizonyára mindannyian egy nézetben leszünk. A legutóbb megtartott antirevizíós gyűlés befejezése után egy kisebb csoport tüntetést rendezett az *Aradi Közlöny* kiadóhivatala előtt, annak több ablakát betörték, a cégtáblákat pedig lefeszítette és

részben összetörte. Távol áll tőlem, hogy ezzel az eljárással a gyűlés szervezőit azonosítanám, mert meg vagyok győződve arról, hogy ezt a cselekedetet a gyűlés vezetősége a legteljesebb mértékben elítéli, hiszen ez nem nemzetiségnek, hanem a kulturális gondolkodásnak kérdése. Mi nem térhetünk napirendre az esemény fölött, mert arról van szó, hogy állampolgárok vagyona jogtalan támadások ellen megőriztessék. Nem térhetünk napirendre azért sem, mert egy olyan lappal szemben történt ez az esemény, amely mindenkor a magyarság érdekeiért küzdött.

— Ugy vélem, hogy szolgálatot teszünk azoknak is, akik a gyűlésen résztvettek és akik azt rendezték, mert ha vizsgálatot indítanának az ügyben, megállapítást nyerne, hogy az *Aradi Közlöny* kiadóhivatala elleni támadásban felelőtlen elemek vettek részt. Azt indítványozom tehát, hogy az intéző-bizottság bizza meg az elnökséget, hogy járjon el a prefektus urnál, akinek igazságérzetét, kulturérzetét és megértő gondolkodását mindannyian ismerjük, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a jövőben hasonló sérelmes esetek ne fordulhassanak elő. Kötelességemnek tartanám ezt az indítványt megtenni, bárki ellen is történe hasonló támadás, de fokozottan kell megtennünk ezt az *Aradi Közlöny* nyel szemben, amely, amikor magyar kisebbségi érdekek és sérelmek védelemre és orvoslásra szorultak, mindenkor gerincesen és bátran emelte fel a szavát.

Parecz Béla dr. arra kérte az intéző-bizottságot, hogy fogadja el *Nagy Sándor* dr. indítványát és bizza meg az elnökséget, hogy *Groza János* dr. prefektusnál eljárjon az ügyben. Az indítványt az intéző-bizottság egyhanguan, közfelkiáltással magáévá tette.

Hőhn Géza felszólalásában mindenekelőtt azt említi meg, hogy sokan az intézőbizottság tagjai közül még nem tudják, hogy őket is megválasztották a bizottságba és ezért azt kéri, hogy ezt levélileg tudassák velük.

Órfi Gyula dr. ezután felszólalásában megemlékezett *Barabás Béla* dr. elhunytáról és arról a gyászról, amely ezzel az aradi magyarságot érte. Kérte, hogy jegyzőkönyvben emlékezzenek meg arról az előadásról, amelyet *Szűdy Elemér* tartott *Barabás Béláról* és hogy csatolják a jegyzőkönyvhöz a nemrégiben megjelent „Magyar Család” című lap első számát, amelyben *L.-Prohászka Elvira* írt irodalmi nivón mozgó, megrázó erejű cikket *Barabás Béláról*.

Ötévi fegyházra, tízévi hivatalvesztésre és ötezer pengő pénzbüntetésre ítélte Dréhr Imrét a budapesti törvényszék

Dréhr Imre az ítélet indokolásánál ájultan esett össze

Budapestről jelentik: A Dréhr-ügy mai fő tárgyalásán az ügyész váratlanul állt a replikától és így a vádlott záróbeszédére került a sor. Elmondotta, hogy a tárgyalás során milyen nehéz helyzetbe került, hogy a társadalom részéről csak megcsufolásban volt része, holott ő nem bűnös. Nem felmentést kér, hanem teljes elégtételt. Amióta ügye folyamatban van, felszólított mindenkit, hogy akinek anyagi érintéznivalója van vele, az jelentkezzen. Egyetlen hitelező sem jelentkezett, csak *Halász* bankár, akinek mocskos multja nem alkalmas arra, hogy ebben az ügyben súlyt helyezzenek szavára. Majd ezzel fejezi be beszédét:

— Mint gazdag ember jöttem a közéletbe és mint szegény ember távozok. Nem igaz, hogy halottakkal védekeztem. Teljes becsülettel akarok visszatérni a közéletbe és édesapám karjaiba.

Dréhr Imre utolsó mondata elcsukló zokogásba fulladt. A bíróság ezután visszavonult és egy óras tanácskozás után *Tőrek* elnök ismét megnyitotta a fő tárgyalást, hogy kihirdesse a meglepő ítéletet.

Az ítélet hűtlen kezelésben, csalásban, hivatali összegek elcsikkasztásában találta bűnösnek és ezért összbüntetésként öt évi fegyházra, ötezer pengő pénzbüntetésre és tíz évi hivatalvesztésre ítélte.

Az indokoló részről *Dréhr Imre ájultan esett össze, a teremszolgája locsolta ismét eszméltre.* Időközben elterjedt annak a híre, hogy az ügyész javasolni fogja *Dréhr Imre* azonnali tartóztatását, ami azonban nem történt meg, mert előbb a mentelmi jogát kell felfüggeszteni.

Az ítélet indokolása szerint a bíróság bűnösnek mondja ki *Dréhr Imrét* a hüvösvölgyi üdülőtelep ügyében, a Beszédes-féle szobrok, valamint a Vass János adósságainak és a Brückstein-ügyben. A volt államtitkárt felmentették a Batthyány-féle kastélyvásárlás. *Békffy Imrén*ek adott 6500 pengős kölcsön ügyében, amelyről nem lehet tudni, hogy az államtitkár intézkedésére adták-e ki az összeget, valamint felmentették a *Halász* bankár ügyében is.

CORSO-mozgó mai műsora!

7 1/2, 9 1/2 órákor!

A legszebb film, a világ legjobb tenoristája
JOSEPH SCHMIEDT

Dalol a vágy!

Lilian Dietz, Szőke Szakáll 363

Elvesztette Kaufman Kamil volt gépüzemigazgató két és fél milliós perét Aradvárossal szemben

Reggeltől estig tartó tárgyalás után döntött az aradi törvényszék az ügyben — „Ha büntetőjogilag nem is bűnös, de polgári jog szerint az“

Nagy érdeklődés közepette tárgyalta az aradi törvényszék Kaufman Kamil volt városi gépüzemigazgató milliós perét, amelyet Aradváros ellen indított elbocsátása miatt. Mint ismeretes, Kaufman ellen elbocsátása után bűnyű folyt, amelynek során a timisoarai tábla jogerős ítélettel felmentette a vádak alól a volt gépüzemigazgatót. Kaufman ezután a város ellen fordult és állásába való visszahelyezését, valamint elmaradt fizetésének megtérítését követelte és az aradi járásbíró-ság helyt is adott a keresetnek, 1 millió 900 ezer lej kifizetésére kötelezve a várost, ezenkívül elrendelte Kaufmannak állásába való visszahelyezését. A város fellebbezése folytán a törvényszékhez került az ügy és a bíróság elrendelte egész sereg tanu kihallgatását, többek között dr. Angel István volt polgármesterét, valamint az aradi városi gépüzemek mérnökeit, tisztviselőit és munkásainak egy részét. Heteken át folytak a tanukihallgatások, amelyeknek befejeztével az érdemi tárgyalást mára tűzte ki a törvényszék Mager-Tauf-tanácsa.

A tárgyalás során dr. Nedelcu Miklós városi főügyész az elsőfokú ítélet megsemmisítését kérte, azzal az indoklással, hogy a Kaufman elleni vádak megfelelő alapot szolgáltatnak a volt gépüzemigazgató elbocsátására. Sorba veszi a vádpontokat és azoknak alaposágát fejtegeti, majd kéri a törvényszéket, utasítsa el keresetével Kaufmant. Hoffmann Lajos dr., a volt gépüzemigazgató ügyvédje négyórás beszédben fejtegette Kaufman szempontjait. Ő is sorra veszi a vádpontokat és a kihallgatott tanukkal igyekszik bebizonyítani, hogy a vádak nem felelnek meg a tényeknek, azokat inszenálták. Főképpen az egyik vádponttal foglalkozik, azzal, amely szerint Kaufman Kamil 30 ezer lej adott át Fischer András CFR. inspektornak, aki ennek ellenében vállalta, hogy a vasutnak egy 83 ezer lejes követelését, amely a várossal szemben fennáll, törölteti. Elmondja, hogy a volt igazgató 53 ezer lejes megtakarítást akart illy módon a városnak eszközölni és kikötötte, hogy abban az esetben, ha nem sikerül az ügy elintézése, visszafizeti a kapott honoráriumot. A visszafizetés meg is történt. Kaufmann ügyvédjéről — jelentette ki az ügyvéd — tudott dr. Angel István akkori polgármester, aki a gépüzemigazgató felettése volt és aki jóváhagyta intézkedéseit. A továbbiakban megemlíti még, hogy a tegyelmi vizsgálat tanuit a Kaufmann elleni vizsgálat alkalmával terrorizálták, majd bejelentette, hogy felemeli a várossal szemben követelését.

Az elsőfokú ítélet óta 19 hónap telt el és havonként 33.910 lejjel emeli fel keresetét,

TEKIRGHIOLI BAI a világhírű moorfürdővel.

A meleg moorfürdők a tengervízből készülnek, melyhez előírás szerint kevernek moortartalmu iszapot egészen 50 százalékig. Tekirghiol különösen ajánlható a következő betegségeknek: Tuberkulózis, krónikus reuma, női bajoknak stb. Vasuti összeköttetés Constantával naponta. Movila és Eforia fürdőhelyek jó közlekedési eszközökkel könnyen megközelíthetők.

Információ, árak, jelentkezés:

SÁNDOR (EUROPA) HIVATALOS MENETJEGY IRODÁBAN,

Bulev. Regina Maria 10., megyei preiekturával szemben.

CONSUM-TAGOK KÉSZPÉNZÁRON 6 HAVI RÉSZLETRE VEHETNEK RÉSZT! 465

összesen teltát 644.290 lejjel. Ezzel az összeggel együtt 2 millió 606.223 lej kéri megítélni a várossal szemben.

A bejelentés után jogilag fejtegette Kaufmann követelésének jogosságát, majd a tárgyalást délután négy órára halasztották.

A délutáni tárgyaláson Nedelcu dr. főügyész replikázott. Sorra vette Hoffmann dr. állításait, amelyeket cáfolt. Kijelentette, hogy Kaufmann nem háríthatja át a könyvelőkre a felelősséget. Rátér a Fischer-esetre és kijelenti, hogy egy városi vállalat nem káro-

Kialudt a mediasi szondatűz

Beomlott homokréteg tömte be az égő kráter nyílását

Mediasról jelentik: Mediasnak nagy szenzációja van: a gázkráter, mely közel egy éven keresztül ontotta a tüzet, ma váratlanul kialudt.

A szakértők fellevése szerint egy beomlott homokréteg zárta el a nyílást és oltotta el a 100—150 méter magas gázláklyát,

melynek nemcsak az országból, de külföldről is csodájára jártak. A kialudt mediasi szondatűz nekrolójaképpen fel lehet említeni, hogy a

síthat meg egy közintézményt. Ha a CFR követelése jogos volt, köteles lett volna azt kifizetni, ha pedig jogtalan, úgy a városi ügyvézi hivatal útján hivatalos lépéseket kellett volna tenni a követelés megsemmisítésére. Kaufmann Kamil keresete azért sem állhat fenn, mert a volt igazgató fizetést követel olyan időre, amikor nem működött és visszahelyezését kéri. Az egyedüli, amire esetleg joga lehetett volna, az egy évi felmondási idő, amit azonban nem kért. Hoffmann dr. újra replikázott, majd a törvényszék tanácskozássra vonult vissza.

Több mint félórás tanácskozás után, nagy érdeklődés közepette hirdette ki Mager dr. elnök az ítéletet, amelyben a törvényszék

megsemmisítette a járásbírói ítéletet és teljes egészében elutasítja Kaufman Kamil keresetét, kötelezve arra, hogy 88263 lej elsőfokú és 97 ezer lej másodfokú bírósági perkoltséget fizessen.

Az ítélet indoklásában az elnök rámutat arra, hogy a volt igazgatót büntetőjogilag nem találták bűnösnek, de a polgári jog szerint az, mert olyan ténykedést fejtett ki, amelynek folytán a város joggal bocsátotta el azonnali hatállyal. Az ítélet általános feltűnést keltett.

Megmentik az összeomlástól a Bucur-uca 2. számú házat

Aradváros építészeti bizottságának döntése — A kilakoltatás megtörtént, de a butorokat nem lehet elszállítani

Ma délelőtt újabb szemlét tartott a város építészeti bizottsága a Str. Bucur 2. számú házban, amelyet tudvalevőleg összeomlás fenyeget. A bizottság intézkedésére még az északa folyamán kilakoltatták a ház földéri frontjának lakóit, mert a további bentlakás életveszéllyel fenyegetett. Így kiköltözött az első emeleten lakó Salamon Izsó dr. orvos és családja, valamint a második emeleten lakó Jávör Alfréd színész és Vas Sándor volt droguista. A többi lakók éjjeltájban hagyták el lakásukat és ezeknek szintén ismerőseiknél, rokonaiknál kellett az északa folyamán elhelyezkedniük.

A kora délelőtti órákban a város mérnöki hivatalában Rafiroiu Silvester elnöke alatt összeült az építészeti-bizottság, amelynek tagjai a következők: Dömötör László, Marian János, Nachtnébel Ödön, Weil József, Szántay Lajos. A mérnöki hivatal részéről a bizottság ülésén résztvettek Catana Ágoston, Marinca János és Szobota Ferdinánd. Az interimár-bizottságot az ülésen Zabb István interimár-bizottsági tag képviselte. A bizottság megidézte a lakók egy részét is, akiket arravonatkozólag hallgattak ki, hogy mikor vették észre a falon a repedéseket. A tanácskozások tartama alatt megjelent a városházán Bing Hugó biztosítási igazgató, a ház tulajdonosa és jogtanácsosa, dr. Schütz Henrik, valamint özv. Zimmermann-Lajosné, az ujonnan berendezett bőrüzlet tulajdonosnője és jogtanácsosa, dr. Salgó Miksa.

A mérnöki bizottság hosszasan megvitatta a helyzetet és megállapította, hogy sürgős intézkedésekre van szükség, mert az épületet az összeomlás fenyegeti. A bizottság megállapítása szerint a legutóbbi lényeges renoválás az épületen ötven esztendővel ezelőtt történt. A

mostani munkálatok alkalmával csak a vakolatot vették le, téglát azonban nem bontottak.

Megállapította a bizottság azt is, hogy a ház főfalának két pillére deformálódott és ezért úgy határozott, hogy ezeket a pilléreket alá kell támasztani és a legrövidebb időn belül ki kell cserélni. Lehetséges, hogy nemcsak két, hanem — ha arra szükség mutatkozik — három-négy pillért is kicserélnek. Ezek a munkálatok szakvélemény szerint nyolc-tíz napig tartanak és ezeknek megtörténte után a lakók visszaköltözhetnek az épületbe. Elrendelte a bizottság azt is, hogy a villanyt, gázt és vizet a házból azonnal kikapcsolják, egyben pedig úgy intézkedtek, hogy a ház előtti utvonalon kocsik és autók ne közlekedhessenek.

Határozatilag kimondotta a bizottság azt is, hogy az épület földéri frontján lakóknak el kell hagyniuk a házat, butorikat azonban nem vihetik el, mert a butorok szállítása alkalmával előidézett rázkódás könnyen katasztrófához vezethet. A lakók azonban butorikat biztonságban tudhatják, mert a renoválási munkálatok már ma megkezdődtek és ezek eleendő biztonságot nyújtanak arra, hogy a ház nem dől össze.

A felelősség kérdésével a város építészeti bizottsága nem foglalkozott. A bizottság ugyan is nem akar prejudikálni és ha kártérítési perekre kerülne sor, a felelősség és a kártérítési kötelezettség kimondására a bíróság illetékes. Azok között, akik kártérítési igénnyel lépnek fel, szerepel elsősorban a bőrüzlet tulajdonosnője, aki mindenekelőtt annak az elmaradt haszonnak megfizetését kéri, amelyet a renoválási munkálatok és az üzlet kényszerű bezárása miatt elveszt.

Királyi kézirattal berekesztették a parlament rendkívüli ülészakát

Hans Otto Roth interpellációja a romániai nemzetszociálista szervezetek feloszlátása miatt — Az érettségi vizsga rendszere „lehetetlen és igazságtalan” — Megszavazták a szerencsejátékok szabályozására vonatkozó javaslatot —

Titulescu beszámolója a szovjettel való kapcsolatokról

Bucurestiből jelentik: A képviselőház mai ülésén Hans Otto Roth az igazságügyminisztert interpellálta meg. A tegnapi lapokban — mondotta a képviselő — a kormány közleményét publikálták, amely szerint a minisztertanács a német kisebbség politikai szervezeteinek feloszlátását határozta el, amelyek állítólag az állambiztonsági törvény ellenére működtek.

— Ez a határozat annál súlyosabb — folytatta a képviselő — mert az országban először alkalmaznak hasonló szervezetek ellen törvényes szankciókat. A kommuniké szövegében nincsen pontosan megjelölve, hogy a feloszlátás milyen alakulatokra vonatkozik és hogy milyen okok készítették a minisztertanácsot ennek a súlyos határozatnak a meghozatalára. Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy Romániában nincsen olyan politikai csoport, amely állambiztonsági szempontból kifogásolható volna. Kérem, hozzák nyilvánosságra a minisztertanács határozatát, hogy mi is végleges álláspontja helyezkedhessünk ezzel az intézkedéssel szemben.

Petrescu iunianista kéri, hogy a kistermeket ne zavarják állandóan az alkoholbízósok. Franasovici kijelenti, hogy ezeket a bizottságokat feloszlatták. Greiton többségi azt sérelmezi, hogy a hadsereg részére történt cipőszállításokat kizárólag a mociornita-i cipőgyár végezte. Kéri a tisztviselői statutum tiszteletben tartását és kifejti, hogy

a kinevezések revíziója hasznos, mert megszünteti a korrupciós álláspontokat.

Adam Ionescu disszidens parasztpárti az érettségi vizsga módszerének megváltoztatását követeli, mert lehetetlennek és igazságtalannak tartja, hogy egyetlen rossz jegy miatt osztályisméltásra utasítsák a diákokat.

A képviselőház megszavazta ezután a parlamenti vizsgálóbizottságok hatáskörét megállapító törvényt. Ezután megkezdtek a szerencsejátékok szabályozásáról szóló törvény vitáját. Petrescu ezredes emelkedik szólásra először, aki nem helyesli a javaslatot, mert az a kártyajáték szenvedélyét kihasználja. Costinescu kijelenti, hogy a jelenleg érvényben levő szerződéseket tiszteletben kívánják tartani. A képviselőház ezután megszavazza a javaslatot. Eszerint szerencsejátékot a jövőben csak a következő helyeken lehet üzni: Carmen Sylva, Slanic, Constanta, Baie Herculane és Dornavatra helyiségekben. Több, a szenátus által megszavazott javaslatot fogadtak el ezután.

A többség ovációja közben lép az emelvényre Tatarescu miniszterelnök és felolvassa a parlament rendkívüli ülészakájának berekesztéséről szóló királyi dekrétumot. Tatarescu után Saveanu elnök megköszöni a képviselők munkáját. A szenátusban szintén a miniszterelnök olvasta fel a királyi kéziratot.

A képviselőház és a szenátus külügyi bizottságai együttes ülést tartottak, amelynél Titulescu mondotta el a nagy érdeklődéssel várt külpolitikai beszámolóját. A külügyi bi-

zottságok tagjai teljes számban jelentek meg az összejövetelen és nagy ünneplésben részesítették a Tatarescu miniszterelnökkel együttesen érkező Titulescut. A gyűlés megnyitása után Tatarescu miniszterelnök szólt fel elsőnek és ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy a külügyi bizottságok kétségkívül elismerik Titulescu külpolitikai érdemeit. Különben — fejezte be szavait a miniszterelnök — hogy ez így van, misem bizonyítja jobban, mint az a fogadtatás, amelyben a külügyminisztert belépésekor részesítették.

A miniszterelnök után Titulescu külügyminiszter emelkedett szólásra. Először az országgyűlés iránti nagyrabecsülésének adott kifejezést, amely kötelezi őt arra, hogy a bizottságok előtt végzett munkáját ismertesse. Elmondta, hogy Románia nemzetközi kapcsolatai az utóbbi hónap eseményéig, amikor is a szovjetet elismerték, nem voltak teljesek.

— Tizenhét esztendőn keresztül nem ál-

Milliók panamákat követtek el a Monitorul Oficialnál

állapítja meg a vizsgálóbizottság jelentése. — Fantasztikus tantiémek és igazgatósági fizetések. — Albérletbe adták az állami nyomtatványokat

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficialnál történt szabálytalanságokat felülvizsgáló bizottság ma nyilvánosságra hozta megállapításait, amelyek szerint a hivatalos lapnál rendkívül súlyos visszaélések történtek. A regisztereket hibásan és hanyagul vezették és a leltár elkészítésénél egyszerűen kifelejtettek 120 millió értékű ingatlanokat. Törvénytelen és szabálytalan módon felemelték az igazgatósági tagoknak járó honoráriumokat és 21 millió 201 ezer lejrel többet utaltak ki nekik tantiém címén, mint amennyi ténylegesen járt volna. Az egyes alapokat a rendeltetésüktől eltérő módon használta fel a hivatalos lap igazgatósága.

A jelentés szerint a bélyeggyárnál súlyos szabálytalanságokat állapított meg a kiküldött bizottság. Így például egy 9 millió 463 ezer lejes, még 1930-ból származó tiszta nyereséget seholsem könyveltek el. A Monitorul Oficialnak — mondja továbbá a jelentés — három nyomdája működött, de még így sem tudta elkészíteni az összes állami munkákat, úgy hogy albérletbe adták egyrésztük 96 millió lej értékben, közvetítési százalék ellenében, ami teljességgel megengedhetetlen. A hivatalos lapban megjelent közlemények árai egyenesen fantasztikusak voltak, úgy hogy kormánykörökből kellett több ízben interveniálni, mert lehetetlenül magas árakat számítottak fel az egyes minisztériumoknak. Mindezt azért, hogy nagyobb hasznot szerezzenek és ezáltal az igazgatósági tagok tantiémje is magasabb legyen.

Rátér Bunescu Sándor vezérigazgató és a tisztviselők szerepére a jelentés, amely kijelenti, hogy a kinevezések körül is szabálytalanságok történtek és az ellenőrzés hiánya nagyarányú sikkasztásokat tett lehetővé. A vezérigazgatónak sikerült megszerezni egy ál-árlejtés alapján a Monitorul Oficial nagyértékű gépkocsiját, amelyért mindössze 70.500 lej fizetett és megkárosította ezáltal az intézményt. A Cultura Nationala megvétele körül is szabálytalanságokat követett el a vezérigazgató. Az igazgatósági tantiémek körül visszaélések tör-

Üveg-cserepet

minden mennyiségben vásárolunk. Vidékről is a legkisebb tételt átvesszünk. 2753

Szabó Albert

üveg- és porcellán nagyáruház.

lottunk összeköttetésben Európa egyik legnagyobb államával. Az utóbbi években mindinkább bizonyossá vált, hogy ez az állapot változtatni kell. A tárgyalások megkezdéséről már akkor szó volt, amikor a londoni egyezményt megkötötték. Szovjetország közelsége a Népszövetséghez, valamint a leszereleli tárgyalások mindjobban megérlelték ezt a kérdést, amelyet végre Genőben sikerült megoldani. A megállapodást siettetette az a tény, hogy jelen pillanatban Oroszország, Románia, Lengyelország, Csehszlovákia és Franciaország sok tekintetben azonos érdekekért dolgoznak.

A továbbiakban Titulescu külügyminiszter részletesen megvilágította a helyzetet és szerte a szovjetpropagandától nem kell tartani, mert Romániát biztosították, hogy ilyesmire nem kerülhet sor. A külügyminiszter a szovjetpropagandára vonatkozólag teljesen megnyugtató kijelentéseket tett.

Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Hagyjuk a multat, amikor ajtónkon a jövő kopog. A jövő csak olymértékben lesz a miénk, amilyen mértékben a multat feledjük.

téntek, Bunescu és hat igazgatósági tag tizenkilenc hónap leforgása alatt 8 millió 832 ezer lejt vett fel. A hat igazgatósági tag: Teianu C., Banciu I., Arion P., Grigorescu A., Modolea C. és Beldie C. Az összeg nagyrészt — mondja a jelentés — Bunescu, Teianu és Banciu kapták, úgy hogy Arion igazgatósági tag valósággal elamult, amikor tudomására jutott, hány milliót vettek fel kollégái. Ezenkívül 10—30 ezer lejig terjedő fixfizetést is kaptak havonként az igazgatósági üléseken való megjelenésükért. Természetesen mindezen felül Bunescunak vezérigazgatói fizetése is járt, az összes pótlékokkal és reprezentációs költségekkel.

A jelentés oda konkludál, hogy a tapasztaltak nyomán el kell bocsátani mindazokat a tisztviselőket, akik szabálytalanságokat követtek el, el kell mozdítani a teljes igazgatóságot, meg kell szüntetni azt a monopolisztikus helyzetet, amelyet a Monitorul Oficial az állami nyomtatványok elkészítésénél élvez, meg kell semmisíteni a törvénytelen kinevezéseket, vissza kell fizetni az igazgatósági tagok által törvénytlenül felvett illetményeket, megfelelő adót és bírságot kell kivetni azokra, akik nem vallották be teljes jövedelmüket, végül pedig szakértőkkel ismét át kell vizsgáltatni az egész könyvelést. Politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalják a feltűnést keltő jelentést.

CENTRAL • Negyed 8 és negyed 10 órakor: Zenés vigiáték. Főszerepekben: Liane Haid, Willi Forst és Paul Kemp. — Reprizhelyárak: 8, 10, 15 és 20 lej.

SELECT • Negyed 8 és negyed 10 órakor: A SZENT BUN. Főszerepekben: Grete Mosheim, Camilla Horn, Oskar Homolka, Johannes Riemann. — Reprizhelyárak: 7, 10 és emeleten 15 lej.

JÓN • ANETTE A PARADICSOMBAN. Filmopere. Főszerepekben: Ursula Grabley, Hans Söhner, Ida Wüst és Szabó Oszkár.

Vásároljon

kirakati árak mellett legolcsóbban felár nélkül

6 havi hitelre

„Mercur” könyvre

MUZSAY-nál

férfi-, flu- és gyermekruha telepe ARAD, színházzal szemben. 2576

HIREK

„A báj hercege”

Mint ismeretes, most lett 40 éves a walesi herceg. A lapok természetesen kimerítően foglalkoztak ezzel a nagyjelentőségű évfordulóval és a trónörökös rokonszenves személyével, akinek sok érdekes és vonzó tulajdonságai között a legemberibb bizonyára az, hogy épp oly pontos, kötelességtudó s épp oly rengeteget dolgozik, mint a legkitünőbb angol hivatalnok, vagy kereskedő.

Ha Londonban tartózkodik, a York-House-ban lakik, megszokott otthona azonban a windsori Fort Belvedere. Csak ritkán élvezheti a palotája körül elterülő gyönyörű vidék szépségeit. Igaz ugyan, hogy Londonban csak akkor tartózkodik, ha kötelessége odaszólítja, de viszont az is igaz, hogy munkája állandóan a fővárosához köti.

Életmódja igen egyszerű. Reggel hat órakor kel, több órát dolgozik, majd a nap legnagyobb részében hivatalos kötelességei végtelen és soha ki nem fogyó sorának tesz eleget. Az ember azt képzelné, hogy a mosolygó, mindig jókedvű és mindig udvarias herceg élete a legkönnyebb a földön, pedig alig van ember, akinek a hivatása fárasztóbb volna, mint az övé. Minden áldott nap tucatszámra kénytelen megnézni muzeumokat, képiállításokat, ami még nehezebb, mindenütt beszédet kell tartania és beszédekkel kell meghallgatnia. A walesi herceg azonban igen jó szónok; sohasem olvassa fel beszédeit.

Egyébként ő az elegancia mestere. Kitünő megjelenés, állandóan mosolyog, mindenkire van egy kedves szava. Ezért az angol nép szeretete *Prince Charming*-nak, a „báj hercegének” nevezte el. Kevesen tudják azonban, hogy mennyire elhagyottnak, fáradtnak érzi magát, mert külsőleg sohasem mutatja.

Ha egy-egy fárasztó nap után kimerülten hazaérkezik vidéki otthonába, bizonyára ugyanugy sóhajt, mint dedányja, Viktória királyné: „fáradt vagyok, egyedül vagyok”. Különös, de így van: a világbirodalom ünnepeit és körülrajongott várományosa egyedül érzi magát. Hyenkor golfozik — egyedül, távol a város, a gyárak, az ünnepségek és az előkelő környezet zajától. Gyakran kastélyának parkjában kerteskedik, hogy testi munkával ellensúlyozza idegeinek túlzott igénybevételét. Ő a világ legjobban öltözött embere, de otthon boldog, ha magára öltheti legrégibb és legkopottabb öltönyét. Sokat utazott, sokat olvasott, igen nagy tudása van. Mindenről társalog. Csak egyről nem: a házasságról. Hiába töri a fejét az Egyesült Királyság minden polgára immár harminc éve, hogy ki lesz a birodalom királynője, ha „Prince Charming” trónralép: minden hír, minden találgatás valótlannak bizonyul. A walesi herceg elhatározta, hogy nem fog megőszülni. Egész életét Angliának szentelte. Csak egyetlen egy személyes kívánsága van. Agglegény akar maradni.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Még élénk északi és északnyugati szél, változó felhőzet. Egyes helyeken, főleg északon záporosok. A hőmérséklet kissé emelkedik.

— **Téves feladat miatt buktak meg az érettségizett diákok.** Isiből jelentik: Az iskolai hatóságokat értesítették, hogy a cetate-albai érettségi bizottság elnöke téves számtani feladatot adott megoldásra a jelölteknek és ennek alapján a diákok 75 százalékát elbuktatta. A tanulók szülei kérelemmel fordultak a közoktatásügyi miniszterhez és kérték az érettségi vizsga eredményeinek megsemmisítését.

— **Szakadás a francia szociálista pártban.** Párisból jelentik: A francia szociálista pártban újabb szakadás veszélye fenyeget. A párt negyven jobboldali tagja azonnal bejelenti a pártból való kilépését, ha a kommunistákkal való együttműködés tényét nyilvánosan közhírré hozzák.

— **A törökök tömeges visszavándorlása.** Angorából jelentik: A Balkán különböző államaiból tömegesen térnek vissza Törökországba a török nemz. tségük. Eddig több mint kétszáz ezer török érkezett meg Törökországba, akiknek legnagyobb része tiltott utakon lépte át a török határt. A tömeges kivándorlás szinte menekülésszerű jellegűt öltött.

— **Katonai kormány — Japánban.** Tokióból jelentik: A mikádó Ohada tengernagyot bízta meg az új kormány megalakításával. Az új kormányelnök a legszélsőbb militarista politikának a híve, ezért kinevezése a katonaság körében osztatlan örömet váltott ki. Ohada tengernagy több ízben volt már tengerészeti miniszter, amely posztján mindig erőskezü államférfiúnak bizonyult. A volt Saito-kormány négy minisztere közölte az új kormányfővel, hogy hajlandók a kabinetbe belépni.

— **Hősi halottak útja Szombathelyről Olaszországba.** Szombathelyről jelentik: A szombathelyi temetőben elhantolt ötven olasz hősi halottnak a tetemét Olaszországba szállítják. Julius kilencedikén történik a háborúban meghalt olasz katonák holttesteinek exhumálása. A koporsókat autón szállítják Olaszországba. A gépkocsik hosszú sora Budapesten keresztül teszi meg az utat az olasz határ felé.

— **Leölték a madocsa csendőrgyilkost a jugoszláv határon.** Budapestről jelentik: A jugoszláv határőrök egy magyar embert leöltek a határon. Állítólag megáldást nyert, hogy Márkus Szabó, a madocsa csendőrgyilkos át akart szökni a határon és őt lőtték le. A hirt ellenőrizni nem lehetett, miután a határőrök a holttestet jugoszláv területre vitték.

Tudományos kutatás a troposzférában

Moszkvából jelentik: Az orosz légügyi hivatal a sorozatos sztratosféra-repülések után most elhatározta, hogy légkömböt indít a troposzférába. A sztratoszférának nevezett levegőréteg — mint ismeretes — a huszezer és a harmincezer kilométeres magasságban terjed el, míg a troposféra a harmincezeren felüli magasság. A különleges légköri viszonyokra való tekintettel egy olyan ballont szerkesztettek, amelynek belseje valóságos laboratórium. A ballonban élőlény nem foglal helyet, ellenben a tudományos méréseket pontosan eszközli a „robot ember”. Minden apróbb változást megérez a kivételes műszer és pontosan lejegyzí a levegőben történeteket. A ballon felindításának időpontját még nem állapították meg, csak éppen azt határozták el, hogy Moszkvából indítják fel, amely ünnepélyesen fog végbemenni. Az elindításán jelen lesz valamennyi európai tudós, aki érdeklődik a hasonló tudományos felfedezések iránt. A szovjet légügyi hivatal Piccard professzort is meghívta, aki meg is ígérte a részvételt.

— **Requiem az elhunyt volt aradi rendfőnök és plébános lelküdvéért.** Dr. Csák Ciriák rendfőnök, volt aradi plébános lelküdvéért engesztelő szentmise áldozat július hó 7-én, szombaton reggel 8 órakor lesz megtartva az aradi Minorita-templomban.

— **Öngyilkos diák.** Isiből jelentik: Mihai Proden, a jogi fakultás hallgatója Tighina állomáson a vonat elé vetette magát és szörnyethalt. A „Tempo” című bucaresti-i lap értesülése szerint a diák egy titkos társaság parancsára követte el az öngyilkosságot.

— **Megverte a tanítót, mert fia megbukott.** Ploestiből jelentik: Podul Vadului községben Demeter Illés gazdálkodó súlyosan összeverte Brates iskolai igazgatót, mert az osztályismétlésre buktatta a gazda két fiát. Az iskolaigazgatót súlyos sérülésekkel kórházba szállították.

— **A háborúban eltűntek holtárványhívása.** Aradváros vezetősége közhírré teszi, hogy a háborúban eltűntek holtárványhívásának utolsó határideje 1934 szeptember 10. Erre való tekintettel a város vezetősége felhívja az 1914. évi július 26-ika és 1921. évi április elseje közötti időben eltűntek hozzátartozóit, hogy a városháza 58. számú hivatalában haladéktalanul jelentkezzenek a szükséges adatok bemondata végett és egyidejűleg mutassák be az erre vonatkozó okmányokat is.

— **Meglopták Aradon Strohschneider II. kőtáncost.** A fiatalember, aki néhány napig háztetőn produkálta magát, feljelentést tett a rendőrségnek ismeretlen tettesek ellen, akik több tartó és nehezek gyanánt használt zsákot elloptak. A bevezetett nyomozás eredményeképpen ma elfogták Oltean Péter Sarmisegetusa-uccai lakost társával együtt, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy ők lopták meg a kőtáncost.

— **Az aradi rendőrség elfogott egy tolvaj cseléd lányt,** aki Zamfir komisár lakásából ellopott több mint 2000 lej értékű holmit. Zamfir komisár feljelentésére — aki a sziguranacán teljesít szolgálatot — elfogták a volt cseléd lányt, Miska Viorica Certajul Sus-ról származó parasztlányt, aki több mint 2000 lej áru holmi ellopása után megszökött. Kihallgatása folyik.

Ikerpár a robogó expressz előtt

Kilométereken át hurcolta magával a vonat a gyermekocsit, mégsem történt semmi baja a benne ülő ikerpárnak.

Párisból jelentik: A lagny-i vasútállomáson, ahol tavaly karácsonykor Franciaország legborzalmasabb vasúti katasztrófája játszódott le, a napokban ismét idegizgató esemény történt, amely azonban csodálatos módon nem járt komolyabb következményekkel. A lagny-i vasútvonal mentén tologatta egy fiatal cselédleány a lagny-i állomástől a Marginitnak két hathónapos ikerleányát egy gyermekocsiban. A leány közben ismerőssel találkozott, beszélgetni kezdett vele és nem vette észre, hogy miközben ő ismerőseivel beszélget, a lejtős úton a kocsi egyre fokozódó sebességgel gurul a sínek felé. Mire a leány észrevette a dolgot, már késő volt, a kocsi a sorompó alatt átgurulva ráment a sínekre és ott állott meg. Késő lett volna már arra is, hogy valaki oda szaladjon és elhúzza a sínek közül a kocsit, mert ebben a pillanatban vágatott át a lagny-i állomáson a déli Páris—Strassburgi-i expressz-vonat. Mielőtt bárki is mocanhatott volna, a gyermekocsit eltűnt abban a nagy gőzfelhőben, amelyet az expresszvonal mozdonya bocsátott ki magából, miközben áthaladt az utkeresztződésen.

Az eset szemtanúi abban a pillanatban telefonon értesítették a lagny-i vasútállomást a szerencsétlenségről. Maga a gyermekek apja állította meg a robogó expresszvonatot. A legborzalmasabb látványra volt mindenki elkészülve. Nagy volt azonban megkönnyebbülésük és csodálkozásuk, mikor látták, hogy a gyermekocsinak semmi baja, ugyanis beszorult a mozdony kiálló két lámpája közé és bár a fémváza egy kissé összenyomódott, mégis teljesen épen maradt. Az iker csendesen bámészkodtak az odarohanó izgatott emberekre, biztosan nem tudták megérteni, hogy miért ez a nagy izgalom, hisz csak egy kis kocsiakadás volt az egész. Marginit, mikor látta, hogy gyerekei sértetlenül fekszenek a kocsiban, a kiállott idegizgalmak következtében eszméletlenül esett össze. A gyerekek csodálatos megmenekülését annak az óriási légnyomásnak tulajdonítják, amit a százkilométeres sebességgel rohanó mozdony idézett elő.

— **Vallásellenes izgatás miatt elítélt egy baptista prédikátort az aradi törvényszék.** Socaiu János baptista prédikátor 1931-ben a Buteniben megtartott baptista kongresszuson sértő kifejezéseket használt beszédében a görögkeleti papságra és tanításra. Ugyanezen a kongresszuson felszólt Dán János prédikátor is. Mindkettőjüket vallás elleni izgatás címén fogták perbe. Ma tartották meg a ítéletet ebben az ügyben. A bíróság bebizonyította, hogy a vádat és a prédikátort 15 napi elzárásra ítélte és 1000 lej pénzbüntetéssel is sújtotta, míg Dán Jánost felmentette.

— **Valutacsempészésért elítélték Aradon egy svájci kereskedőt.** Érdekes valutacsempészési ügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék. Ehling Walter svájci kereskedőt azzal vádolták, hogy néhány hónappal ezelőtt 200 shillinget akart átcsempészni a határon. Az ügy ma a törvényszék elé került, amely előtt dr. Weininger aradi ügyvéd kérte a kereskedő felmentését. Kifejtette, hogy a kereskedő magával hozta a pénzt amikor az országba jött és hazatérésekor magával vitte, így tehát nem akart csempészni. A vámnál azért nem jelentette be a nála levő valutát, mert nem érti az ország nyelvét. A bíróság ezer lej pénzbüntetésre ítélte a svájci kereskedőt.

— **Bűnügy egy aradi válóperből.** Teleki Domonkos gherlai fiatalember hamis tanúzásra való felbujtással vádolva került ma az aradi törvényszék elé. A feljelentést ellene Barna Tibor aradi magántisztviselő tette, aki elmondta feljelentésében, hogy válópere során volt sógora — Teleki — arra igyekezett rábírni cselédjüket, hogy azt vallja, hogy Barna tetteleg bántalmazta feleségét. A mai tárgyaláson a tanúk nem igazolták be a vádat, mire a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottat.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjszaki szolgálatot:**

ANGEL: Piața Catedralăi.

KESZTENBAUM: Str. Ghița Birta.

OMESCU: Bulev. Regina Maria.

Véres kommunista tüntetés Saarbrückenben és Amsterdamban

— Az ütközetben öt rendőr meghalt —

Londonból jelentik: Saarbrückenben 15 ezer kommunista és szocialista ma véres tüntetést rendezett. A tüntetők formálisan megütköztek a rendőrséggel. A rendőrök öt embert vésztettek, míg a tüntetők közül jóval többen sérültek meg súlyosan. A véres eseményeket az idézte elő, hogy a szocialisták egy teremben gyűlést tartottak. A terem megtelt és amikor már egyetlen hely sem volt, a rendőrség állta el a bejárásokat, amikor a tömeg, amely nem jutott már a terembe, a rendőröket, meglátta, kövekkel dobálni kezdte őket. Így robbant ki a harc, melynek során a rendőrök pisztolyt rántva védekeztek a tömeg ellen.

Amsterdamból jelentik: Tegnap este véres zavargásokra került a sor Amsterdamban. A tüntető kommunisták összeütköztek a rendőrökkel, akik kénytelenek voltak több ízben fegyverüket használni. Rengeteg sebesült maradt a helyszínen, a halottak számát egyelőre nem lehet tudni.

— Fényes eredménnyel vizsgázott Mihai nagyvajda. Bucurestiből jelentik: Mihai nagyvajda és több társa megkezdte az évvégi vizsgákat. A nagyvajda szerdán számtanból vizsgázott le fényes eredménnyel. Anghelescu közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy Mihai nagyvajda a legszorgalmasabb tanuló, akivel pedagógiai pályáján találkozott. A tegnapi francia nyelvvizsgán az uralkodó is részt vett.

— Ma délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra Heller Ödönt, a Patria R. T. volt igazgatóját. A halottakház előtt rengetegen jelentek meg, hogy utolsó útjára kísérjék az elhunyt igazgatót. Az összes aradi fakeskedők és fatisztviselők részt vettek a szomorú végisztességen, de igen sokan voltak az elhunyt barátai közül is. A rövid gyászszertartás után a főrabbit helyettesítő Szántai Lajos mondott beszédet, amellyel mélyen meghatotta a gyászolókat, majd Bán Vilmos búcsúztatta Heller Ödönt. Utána Weisz Sándor főkéntor gyászéneke mellett megindult a gyászolók hosszú sora a nyitott sir felé. Közben megrendítő jelenetek játszódtak le. Az elhunyt egyik leánya ajultán esett össze, úgy, hogy orvos terítette eszméletre. Városszerte őszinte és mély részvét nyilvánul meg a gyászoló-család iránt.

— Csodálatos páncélelőpáncélban helyezték el az angol királyi család ékszereit. Londonból jelentik A királyi család rendkívül értékes ékszerei eddig a nagy londoni bankok safejaiban pihentek. A kincsek természetesen hatalmas értékűknél fogva még a Nemzeti Bankban sem voltak kellő biztonságban és ezért most egy hatalmas páncél-pincét építettek az angol főváros központjában. A páncél-safe tökéletességénél fogva teljesen kizárja a betörést, robbantást, gáztámadást, vagy egyéb erőszakos behatolást. A páncél-safe helyét csak kevesen ismerik. Az uccáról nyílik a lejárata, amely szabad szemmel egyáltalán nem fedezhető fel. A sülyeszíthető aszfalt felemelése után egy tág folyosóba jut a belépő. A folyosó falai páncélból vannak és a folyosó állandóan vakítóan ki van világítva. A folyosó végén egy husz tonna súlyú páncélajtó vezet be a tulajdonképpeni safeba. Az ajtó golyócsapágyakon nyúszik és csak bonyolult szerkezetek megindítása után nyílik ki. A safe egy óriási terem, amelynek falában 1500 páncélfiók van és mindegyik fióknak más és más kulcsa. Ha valakinek sikerülne behatolni a safeba, akkor tehetetlenül áll, mert 1500 fiókot kellene 1500 kulccsal kizárnia. A folyosón állandóan őrt tartózkodnak, aki egy ötletes tükröszerkezet segítségével akármerre fordul és az egész folyosót áttekintheti. A safeban több mint száz riasztócsengő van felszerelve, amelynek közvetlen összeköttetése van a Scotland Yarddal. Amikor a királynének megmutatták a páncél-csodát, elégedetten állapította meg, hogy most már nyugodtan helyezheti el ékszereit. A safe két kulcsa két tisztviselőnél van. Egyik sem ismeri a másiknál levő kulccsal való nyitás módját. A két tisztviselőt időnként leváltják.

— Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti és az emésztés renyheségét csakhamar megszünteti.

— Koszorumegváltás. Heller Ödön ravatalára szánt koszorumegváltás címén Steinfeld és Herskovits fakeskedők 100 lejt juttattak el szerkesztőségünk útján a zsidó Szeretetház részére.

— Borzalmas öngyilkosság. Berlinből jelentik: Rugen-szigetén lévő Sagard városka Fritz Albert nevű krétagyáros a már régen azzal a tervvel foglalkozott, hogy végez magával. Ma este felkereste elhagyott gyártelepét, zsebét teletömte dinamittal és egy gyutacsot meggyújtott. A hatalmas detonációval robbanó dinamit izzé-pórrá szaktította a szerencsétlen embert. A közeli falvakban azt hitték, hogy földrengés történt, olyan hatalmas volt a detonáció.

— A július nyolcadiki evezős bajnokságra, amely tudvalevőleg a Bega Utvin-Sanmihai Romani szakaszán lesz, különvonat indul Timisoaráról. Az Evezős Szövetség a nagy érdeklődésre való tekintettel indít különvonatot, amely rendkívül olcsó díjszabással (Timisoaráról a verseny színhelyéig 60 lej, amelyben a vasúti jegyen kívül a belépti-jegy is bentfoglaltatik) viszi le az evezős-drukkereket — a győzelem, vagy a veszteség színhelyére. Aradról számos klub indul a bajnokságokra és így szép küzdelemre van kilátás. Miután Arad erősen érdekelve van, nem lehetetlen, hogy számosan ülnek vonatra délelőtt, hogy a délután Timisoaráról induló különvonatot beérjék.

Kutyából nem lesz szalonna, csak tulipán?

Egy kaliforniai tudós: Elvin Akerly fantasztikus kísérleteiről számolnak be az amerikai lapok. A kísérletek lényege az, hogy a hűsítő állatból megfelelő operációval növényhez hasonló lényt tud létrehozni, amely vízből és napfényből tökéletesen meg tud élni. A professzor szerint nem kell ehhez más, csak kioperálni a kutya pajzsmirigyét, helyére növényi klorofillt ágyaz be és ettől kezdve a kutya úgy fog viselkedni, akár egy tulipán. Takarékos emberek nagy izgalommal várják a felfedezés részleteit, mert hiszen roppant olcsó megoldás, ha a kutyának hús és egyéb drága táplálék helyett napfényt adnak ebédre. Arról még nem számolnak be a jelentések, hogy vajon a tulipánosított kutyák elhervadnak-e, ha nem öntözik őket?

— Körutazás Romániában. Az aradi „Colping” egyesület augusztusban két körutazást rendez. Az első csoport aug. 1-én indul autobusszal. Menetiránya: Timisoara, Orsova, Petrosani, Hateg, Ocna, Sibiu, Făgăraș, Brașov, Ploesti, Bucuresti, Siliștea, Constanta. Onnan tovább indulás gyorsvonaton Bucurestiben, Brașovon, Teiușon át Aradra. Megérkezés aug. 14-én. Résztvételi díj 1250—1600 lej, élelmezés és szállás nélkül. A második csoport aug. 10-én indul és menetiránya gyorsvonaton Constanta, onnan vissza autobusszal Aradra. Menetdíj ugyancsak előbb. A kirándulás vezetője Strigán Ferenc. Bővebb felvilágosítást ad a fenti egyesület irodája (Minorita-palota).

Forradalmi ujtás a fényképészet terén

A fényképészet ipara, vagy talán helyesebben: művészete az utóbbi években a fejlődés széles skáláját futotta meg. Külföldről érkezett híradások most arról számolnak be, hogy olyan szenzációs ujtást sikerült bevezetni a fényképészet terén, amely nemcsak a szakfényképészeket és amatőröket, de különösen a nagyközönséget érdekli.

A new-yorki, londoni és párisi úttörő fényképészek ugyanis úgy dolgoznak, hogy a megrendelőnek mindenekelőtt úgynevezett próbaképeket nyújtanak át. Ezek a próbaképek valamivel kisebb nagyságúak, mint az igazolványokhoz szükséges fényképek. Ezeknek kidolgozása olyan kitűnő, hogy jóval felülmúlja a fotografálásban elért eddigi eredményeket. Negyven-ötven ilyen próbaképet nyújtanak át a megrendelőnek, aki ezekből választja ki a legelőkeltebbet, amelyről aztán különböző nagyságú és eredeti színű fényképeket készítenek. Az ujtásnak az a nagy előnye, hogy a közönség valóban csekély összegért tökéletes kidolgozású fényképet kap.

Az új módszer már is meghódította a közönséget, annál is inkább, mert a negyven-ötven kép felvétele nem tart töh ideig, mint négy-öt percig. Az ujtás nagy előnye az is, hogy a megrendelőnek nem kell a gép előtt szoborként, mozdulatlanul ülnie, hanem tetszés szerint mozoghat, beszélgethet. Ennek következtében a megrendelő természetes és tökéletesen kidolgozott képhez jut.

Értesülésünk szerint az egyik aradi nagy fényképészeti vállalat már hosszabb idő óta folytat hasonló kísérleteket. Tudomásunk szerint a kísérletek százszázalékos eredménnyel jártak, úgy, hogy a jelentős ujtást rövidesen Aradon is bevezetik.

A bécsi Creditanstalt átköltözését harmincöt ezer kör- levél előzte meg

Az első napok zűrzavara. — Szűknek látszik az új helyiség.

Bécs közgazdasági életének nagy eseménye volt az elmúlt hét végén. A Creditanstalt költözött át az új helyiségbe, a Wiener Bankverein régi palotájába. Ezzel a hurcolkodással végleg befejeződtek a fúziós tárgyalások. A költözködést Péter és Pál napján kezdték meg és öt napig tartott. A Creditanstalt tulajdonképpen azért költözött át gyönyörű palotájából, ahol annakidején még Rothschild rezideált, a nem messze fekvő Bankverein helyiségébe, mert ez több szobára oszlik és így jobban elhelyezhették a bank 500 hivatalnokát.

A költözködés órási feltűnést keltett. A páncélsafeket külön emelőrudak emelték ki, majd helyezték be a Bankverein pincéjébe. Az uccán ezeket mindenütt revolveres rendőrök kísérték. Huszonöt óriás bankosztály költözködött át száz-száz íróasztallal és megszámlálhatatlan mennyiségű írógéppel. A Creditanstalt igazgatósága arra kérte az ügyfeleket, hogy szombaton lehetőleg ne forduljanak a bankhoz, ezért nem kevesebb, mint 35 ezer körlevelet küldtek szét. Utolsó napon az igazgatóság vonult át és ezzel véget ért a költözködés.

A banknak a költözködés utáni első napjai a legnagyobb zavarban folytak le. Senki senkit sem talált meg. A háziközpont folyton tévesen kapcsolt, a tisztviselők nem találták egymást a szobák rengetegében. És ekkor derült ki, hogy a hely nem is elegendő, tekintve, hogy minden kis benyilóban íróasztalt kellett felállítani. Most kőművesek dolgoznak és falakat törnek ki, hogy ezzel is helyet nyerjenek.

Felvetődött Bécsben az a kérdés is, hogy a költözködés hatalmas kiadásait el lehetett volna kerülni. Azonban a bank hurcolkodása tulajdonképpen nem került sokba, mert minden tisztviselő maga vigyázott írógépére és irodai felszerelésére, csupán a safek áthelyezése emésztett fel nagyobb összeget. Az új palota homlokzatáról lekerült a Bankverein felírás, helyét azonban üresen hagyták és csupán a bejáratok felett van egy kisebb tábla, amelyen „Creditanstalt-Wiener Bankverein” felírás áll.

Bécsben különben azt beszélik, hogy azért költözött át a Creditanstalt, mert a régi bankház jobban átalakítható lakás céljaira. Szó van arról is, hogy a Ravag teszi át ide székhelyét. A bécsi rádió eddig egy magánháznál nyert elhelyezést. A mindent tudni vélő pénzügyi körökben azonban arról sutognak, hogy a Creditanstalt még sem marad ezen a helyen, ahová most költözött, hanem minden feltűnést elkerülve visszaköltözik régi helyére, amely mégis inkább megfelelt a bank céljainak...

— Forradalmi hírek Albániából. Athénből jelentik: Görögországi jelentések szerint Albániában kitört a forradalom. A hirt egyelőre még nem erősítették meg.

— ORVOSI HÍR. Dr. Mandel László speciális fogorvos hazaérkezett külföldi tanulmányutjáról és ismét megkezdte rendeléseit Str. Gh. Lazar 13. szám alatt.

— Aradi turisták vasárnapja. A S. C. A. folyó hó 8-án kirándulást rendez Timisoarara. A város megtekintése és részvétel a nagyszabású evezősversenyen. Jelentkezni lehet a Sándor Iván-féle sorsjegyzületben, ahol bővebb felvilágosítással szolgálnak. A jelentkezés határideje: július 6.

URANIA

MA, PÉNTEKEN 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ órakor

Legolcsóbb helyárakkal!

THEODOR DREISER regénye

JENNIE GERHARDT

főszerepben

SYLVIA SIDNEY.

SPORT KÖZLÖNY

Másodosztályú mérkőzésekkel megindult a kerületi tenniszbajnoki verseny

Pénteken már teljes gőzzel folytatják a szezon legnagyobb szabású tenniszmeetingjét

A Gloria Parcul Eminescu-i pályán csütörtökön délután vette kezdetét a kerületi tenniszbajnoki verseny, amelyen rekordszámu versenyző vesz részt. Csütörtökön egyelőre csupán a másodosztályú egyes számokból játszottak selejtező mérkőzéseket, de péntekre már a vendégjátékosok bekapcsolásával teljes gőzzel megindulnak a versenyek. A verseny méreteire jellemző az alant részletezett mezezési kimutatás, amely élenként dokumentálja a kerületi tenniszbajnokság színvonalát:

Férfi-egyes I. osztály: 24 induló.
Férfi-egyes II. osztály: 29 induló.
Női-egyes I. osztály: 17 induló.
Női-egyes II. osztály: 32 induló.
Férfi-páros I. osztály: 16 pár.
Férfi-páros II. osztály: 16 pár.
Női-páros I. osztály: 10 pár.

Női-páros II. osztály: 16 pár.
Vegyes-páros I. osztály: 16 pár.
Vegyes-páros II. osztály: 16 pár.
Ifjúsági fiúk: 9 induló.
Ifjúsági lányok: 6 induló.
A csütörtöki versenyen az alábbi eredmények adódtak:

Férfi-egyes II. osztály: Kaffka—Török 6:3, 6:4, Gitta Feri—Korányi 6:1, 6:2. Kuszalik—Fringhian 4:6, 6:2, 6:2, Piso mérnök—Jónás 6:1, 6:3.

Női-egyes II. osztály: Vértess Cella—Anyos 6:3, 6:4, Petrutiu w. o., Goldzieher Hédi—Papp 6:3, 6:4, Kradigathy—Stiegel 10:8, 5:7, 6:2, Radóné—Holzer Luci 6:3, 6:3, Pintea Lilly—Dombora 6:4, 5:7, 6:4, Vladoviciné—Rusu 6:1, 6:2, Weichelt Paula—Kele Marika 7:5, 6:2, Fiedler Klári—Tánczos Duci 6:0, 6:4.

Csak részlegesen sorsolták ki a kerületi bajnokságokat

Nem fizettek az egyesületek és így csak azokat sorsolták, akik hátralékban nem voltak

Az alkerületi sportszövetség csütörtökön estére hirdette a sorsolást és azon a legtöbb egyesület képviselője még is jelent és eleget is tett fizetési kötelezettségének. Voltak olyan egyesületek, amelyeknek képviselői megjelentek ugyan, de nem fizettek, olyan is akadt, amely nem tartotta érdemesnek megbízottját elküldeni. Így a szövetség csak azokat az egyesületeket sorsolta az 1934-35. évi bajnokság őszi szezonjára, amelyek fizetési kötelezettségeiknek eleget tettek. Az első osztályban csupán öt egyesületet és pedig a Transilvania, SGA-t, Unireát, Olimpia PTT-t és az újdonsült Intelegerea-t sorsolták ki, a szövetségi díjért a Gloria CFR, AMEFA, Transilvania, SGA és Intelegerea csapatait sorsolták. Alább adjuk a részleges sorsolás eredményét:

Első osztályú bajnokság: Szeptember 9.: Transilvania—Unirea, SGA—Olimpia PTT, Szeptember 16.: Unirea—SGA, Olimpia PTT—Intelegerea, Szeptember 23.: Intelegerea—SGA, Olimpia PTT—Transilvania, Szeptember 30.: Intelegerea—Unirea, SGA—Transilvania, Október 7.: Transilvania—Intelegerea, Unirea—Olimpia PTT.

Szövetségi díj: Szeptember 9.: AMEFA—Gloria CFR, Transilvania—SGA, Szeptember 16.: Gloria CFR—Transilvania, SGA—Intelegerea, Szeptember 23.: Intelegerea—Transilvania, SGA—AMEFA, Szeptember 30.: Intelegerea—Gloria CFR, Transilvania—AMEFA, Október 7.: AMEFA—Intelegerea, Gloria CFR—SGA.

Perry és Crawford a wimbledoni férfi egyes döntőjében

A wimbledoni tenniszturna férfi egyes versenyének középdöntői az USA-versenyzők balsikerével végeztek, úgy Shields, mint Wood kiestek és így Perry és Crawford jutottak a döntőbe. A középdöntők eredményei egyébként a következők: Crawford—Shields 2:6, 4:6, 6:4, 6:3, 6:4, Perry—Woods 6:3, 3:6, 7:5, 5:7, 6:3.

O új tréner az Újpestnél. Az Újpestnél őszől új tréner fog közreműködni. János, a Bohn SC volt trénera személyében, aki legutóbb a debreceni Bocskai edzéseit vezette.

O már augusztusban megkezdik a jövő évi román kupaküzdelmeket. A román kupáért folytatott küzdelemre ez évben csak mintegy 38 csapat nevezett (a nemzeti bajnokságban szereplő egyetemen kívül), de a jövő évre kiránsa kerülő kupaküzdelem iránt már is oly nagy az érdeklődés, hogy a selejtezőket minden bizonnyal már idén augusztusban megkezdik.

O Wimbledonban a hölgyek is középdöntőig jutottak. A wimbledoni tenniszversenyen a női egyesben is középdöntőig jutottak el a versenyzők. Jacobs—Aussem 6:0, 6:2, Round—Payot 6:4, 6:2, Mathieu—Palfrey 6:3, 6:8, 6:2, Hartigan—Scriven 3:6, 6:3, 6:1. A középdöntőben Jacobs Hartigan, Round pedig Mathieu ellen játszik. A verseny favoritja az USA Jacobs-ja, aki fölényes biztonsággal győzte le a kitűnő német bajnoknőt: Cilly Aussem-et.

O Bűntet a FIFA. A Nemzetközi Futballszövetség már régebben kötelezte a lengyel labdarúgó szövetséget, hogy az elmaradt lengyel-cseh világbajnoki selejtezőért Csehországnak kártérítést fizessen. Most a kártérítést összegszerűleg is megállapították: 140.000 cseh koronát; (mintegy 900.000 lejt) kell a lengyeleknek fizetniük.

O Magyar-osztrák atlétikai verseny Bécsben. A Rapid—Bologna-mérkőzés előtt Bécsben nemzetek közötti atlétikai viadalt bonyolítanak le a legjobb magyar és osztrák atléták részvételével. A versenynek a magyarok a favoritjai.

Színház—Művészet—Irodalom

Sárga Liliom

Szezonnyitó premier a Nyári Színházban. Az aradi színházról jól választotta meg a darabot, amellyel a nyári szezont elkezdte. A „Sárga liliom” hangulatos és kedves operett, aminek legfőbb érdeme, hogy igazi, tényleg színpadra való, elüt az utóbbi idők sablonjaitól és egy kis színt hoz az operettek dzsungeljébe. Z á g o n István és Herczeg Géza ügyes kézzel, főleg pedig sok ötlettel alakították át Bíró Lajos örök-szép darabját — operetté. A „Sárga liliom” először könyv alakban, később mint színdarab hódította meg a világot, csak azért, hogy diadalmas utját a filmen folytassa. Az ut ezzel nem végződött be, mert a metropolisok plakátjain még jó ideig szerepelni fog: az operett — „Sárga liliom”. A fiatal Krasznai-Krausz Mihály zenéje méltó a darabhoz. Fülbemászó, kedves muzsika — megtanulja a közönség, mielőtt még elhagyná a színházat...

Az előadás fénypontja a primadonna: Solymosán Magda. Ragvógó, fiatal, tele temperamentummal, kitűnő hang, nagyszerű előadó, ez jellemzi a fiatal primadonnát. Solymosán Magdától sokat várt az aradi közönség legutóbbi sikerei alapján, de azt, amit várt, meg is kapta, sőt a mai premier a várakozáson felül sikerült. A mai szereplése igazolta az elterjedt híreket, amelyek Solymosán Magdát a kitűnő primadonnának sorába állítják. A budapesti Fővárosi Operettszínház szerződöttett primadonnája már belépőjével meghódította a közönséget és perceként keresztül zúgott a taps, minden énekszáma után.

Partnere: Székely Balint régi ismerőse az aradi közönségnek. Férjas és jómegjelenésű bonviván, akit a közönség szívesen lát a színpadon. A táncosnő szerepében Dálnoky Dudas nyújtott kedveset, táncait nagyon tapsolták. Szendey Misi és Felhő Ervin gondoskodnak arról, hogy a közönség nevetőizmái ne pihenjenek. Gömöri Emma elsőrangú, mint mindig. Kozma Hugó a szokott kitűnő és a többiek: Jávör, Odry, Lenkey, Csutina, Faludi, Ágai Margit is megállták a helyüket. A nyári szezon prognózisa: jó. A mai zsúfolt ház sokat tapsolt és jól mulatott. (bér—).

* Az aradi színház ma esti premierjét csaknem el kellett halasztani a miniszteri rendelet kése miatt. Ma délelőtt Filotti Zsolt korszakos kvestor hívatta Szendrey Mihályt, akivel közölte, hogy miután nem rendelkezik miniszteri rendelettel, az esti előadást nem engedélyezi. Szendrey Mihály bejelentette, hogy az engedélyt kiadták, annál is inkább, mert a darabot már számtalan erdélyi városban játszották, csupán az ideérkezése szenvedett késést. A kvestor nem vehette ezt tudomásul és kérte Szendrey Mihályt, hogy intézkedjen, illetve sürgesse meg az engedélyt. Ez meg is történt, végre este 8 óra után megérkezett a várva-várt sürgöny s megkezdheték az előadást.

NYILTER.

E nyilat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

A háztulajdonosok figyelmébe!

Az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusának tudomására jutott, hogy ismeretlen egyének háziról-házra járva előfizetési díjakat háztulajdonosok érdekeit védik (Gazeta Proprietarilor de Casa, stb.) Figyelmeztetünk minden háztulajdonost, hogy akár tagsági, akár előfizetési díjakat kizárólag a szindikátus által igazolt pénzbeszedőnek fizessenek.

Arad, 1934. július 5.

Az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa
Str. Eminescu 28. sz.

EFORIA TEKIRGHIOI

A Tenger barátainak sátrátbora.

Nyitva június 15—szeptember 15-ig.

Előfizetési díjakat „Canadian” sátrakban dupla tetővel 1, 2, 3, 4, 8 és 16 személy részére. Villanyvilágítás, naponta 3-szori bőséges étkezés, jó ivóvíz, egészségügyi szolgálat szakorvosok által.

Jelentkezés, információ stb.:

SÁNDOR (EUROPA) HIVATALOS MENETJEGY IRODÁBAN

Bulev. Regina Maria 10., a megyei prefektúrával szemben

CONSUM-TAGOK KESZPENZÁRON 6 HAVI RÉSZLETRE VEHETNEK RÉSZT! 465

BLÉD (JUGOSLAVIA)

a Voldeser tő mellett, 510 m. magasan a tenger színe felett. A természeti szépségeken és a rendkívül előnyös éghajlati viszonyokon kívül egy modern világfürdő minden kellékével rendelkezik. Legalább 10 napos tartózkodás esetén a visszautazásnál a jugoszláv vasutakon 50% kedvezmény.

GRAND HOTEL TOPLICE

A fürdő első szállodája a legmodernebb komforttal berendezve, remek tépárti felkészítéssel. Szoba ellátással elő- vagy utószezonban 75 dinártól. Főszezonban 95-től kezdve. Saját szabadfürdő. Saját Termál-uszoda. Minden szoba hideg és meleg vízvezetékkel. Blédi prospektusok és felvilágosítás kapható az Aradi Közlöny utazási osztályánál. Telef.: 151.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Akció indult Románia és Magyarország szoros gazdasági együttműködése érdekében

„Elszállnak a sötét felhők.” — Teodorescu kereskedelmi miniszter, Popescu Cézár államtitkár, Chorin Ferenc dr. a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökének, Gratz Gusztáv dr. volt magyar külügyminiszternek nagyfeltűnésteltető cikkei egy bucuresti-i napilapban. — A két ország közgazdasági vezetői az összes nézeteltérések teljes megszüntetését tartják szükségesnek. — Egyharmadára esett Magyarország exportja Románia felé.

„Meg kell szüntetni azt az állapotot, hogy a magyarországi vállalatok adóssai legyenek a román szállítóknak,” — írja Chorin Ferenc dr.

Hosszu éveken keresztül szoros gazdasági kapcsolatok fűzték össze Magyarországot és Románia termelő és fogyasztó piacait, amelyek egymásra vannak utalva nemcsak a közeli szomszédi viszony miatt, hanem azért is, mert egymás termékeit a leggazdaságosabb módon bírják felhasználni. Tudvalevőleg Magyarország gyáripara már évtizedek óta a nagy nyugati államok színvonalán van, tehát mi is intenzíven vehetjük igénybe az ottani ipar termékeit, viszont Magyarország sehol olyan előnyös áron nem tudja beszerezni fontos nyersanyagait: a fát, a sót és a petróleumot, mint nálunk. Mivel az utóbbi időben a gazdasági jólét alapjait szolgáló szoros kapcsolatok az áldatlan politikai villongások miatt meglazultak, számottevő bucuresti-i gazdasági politikusok akciót kezdeményeztek, hogy a két ország kereskedelmi és pénzügyi együttműködése ismét szorossá és élénké váljon. Az akció egyik kezdeményezője Gafencu Gligore volt kereskedelmi államtitkár, a szenátus tagja, aki az egyik bucuresti-i nagy közgazdasági organumnak igazgatója. Gafencu Gligore lapjának tegnapi száma oldalakat szentel a román-magyar gazdasági együttműködés eszméjének, amely mellett nyíltan hitvallást tettek Teodorescu kereskedelmi miniszter, Popescu Cézár kereskedelmi államtitkár, az aradi származású, európai hírű Chorin Ferenc dr., a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke, a Salgótarjáni és Rimamurányi r. t. elnök-igazgatója, akinek számottevő érdekeltiségei vannak az erdélyi különböző régi nagy bányász- és iparvállalatoknál. Ugy a fenti vezetőegyeniségek, mint az erdélyi származású Gratz Gusztáv dr. volt magyar külügyminiszter, továbbá Winckler István dr., a magyar külkereskedelmi intézet elnöke és több más magyar közgazdasági reprezentáns is nyíltan állást foglalt a két ország gazdasági együttműködése mellett. Az ő nagy feltűnést keltő, hosszabb cikkeiket kivonatossan alább ismertetjük:

Teodorescu kereskedelmi miniszter ezeket írja:

Allandóan foglalkoztat a külföldi államokkal kiépítendő szoros kapcsolat és e téren első sorban Magyarország jön számításba. A petróleum és annak melléktermékein kívül tüzi- és épületfát nagymennyiségben szállíthatunk Magyarországra és minden reményünk megvan ahhoz, hogy a szomszéd ország fenti termékeinkből jelentékeny mennyiséget fog tőlünk átvenni, ez a körülmény tehát ismét megerősíti régi gazdasági kapcsolatainkat. Magyarországgal való kereskedelmi forgalmunkat hosszabb ideje árucseré alapján bonyolítjuk le, a fizetések pedig clearing útján történnek. Remélhetőleg folyton nőni fognak azok a szükségleteink, amelyeket Magyarországból kell beszerezni és éppen ezért feltétlenül helyeslem a két állam közötti gazdasági kapcsolatokat megszilárdítását és az annak érdekében megindított mozgalomhoz magam is csatlakozom.

Popescu Cezar államtitkár: Ugy Románia, mint Magyarország gazdasági nehézségekkel küzd, mert súlyos akadályok tornyosulnak az árukivitel elé, ezenkívül a külföldi adósságok kifizetésének komoly akadályai vannak. Mindkét ország nagy erőt fejt ki, hogy a nehézségeket minél előbb leküzdhesse. A közös érdekek egy táborba tömörítik a két országot, amelyet nemcsak az árucseré, hanem a különböző fizetési megállapodások is szorosan összefűznek és ezek alapos dokumentumai

az egymásrautaltságnak. 1930. óta nemcsak kereskedelmi, hanem pénzügyi kötelek is összekapcsolják Romániát és Magyarországot. Az áruforgalom kimélyítésén a két ország kormányai szintén megértéssel dolgoznak és ennek eredményeit az alábbi pontos számadatok igazolják: Románia Magyarországból az 1932. év három első hónapjában 78 millió lej, 1933-ban 95 millió lej, 1934. első évtizedében pedig 136 millió lej értékben vásárolt. Románia és Magyarország kereskedelmi kapcsolatánál jóval nagyobb jelentőségű a gabonaelexportra vonatkozó szoros megállapodás, melybe Jugoszláviát is bele kell kapcsolni és akkor a három ország szerződésének és együttműködésének nagy nemzetközi jelentősége lesz. Ugyanis e három nagy mezőgazdasági ország együttműködése a nemzetközi gazdasági válság enyhítését fogja eredményezni. Emlékeztetnem idézem a közép- és délkeleti mezőgazdasági államok blokkjának megalakulását, amely első volt a nemzetközi gazdasági szervezetek között és legelőször tiltakozott a mezőgazdasági államok eliparosodása ellen, mert a mezőgazdasági és ipari államok kell, hogy árucikkeiket kölcsönösen kicseréljék. Az ipari és mezőgazdasági országok szolidaritását ki kell építeni, tehát ez alapon is szoros kapcsolatba kell jutni a két államnak. Rendkívül sajnálatos, hogy újabban a gazdasági szempontoktól eltérő okok (bizonyára politikai okokra céloz az államtitkár) megzavarták a mezőgazdasági blokk szoros együttműködését. En azonban biztosan remélem, hogy mindenképp főlött győzedelmeskednek a gazdasági érdekek, elszállnak felőlünk a sötét felhők és a jövőben is a legszorosabb kötelek fognak bennünket összefűzni.

Chorin Ferenc dr. a kiváló nemzetközi hírnő, gyakorlati gazdasági politikus az alábbi, nagy figyelmet érdemlő cikket írta:

— Románia és Magyarország a szomszédi viszonyról fogva is gazdaságilag egymásra van utalva, nagyon fontosnak tartom tehát, hogy a két ország közvéleménye jól ismerje meg egymást és különösen Románia pillantson bele Magyarország gazdasági élet-struktúrájának változásaiba. Behatóan foglalkoztam a két ország gazdasági problémáival, mert nagyon fontos az, hogy megismerjük azokat az államokat, amelyekkel állandóan szoros összeköttetést tartunk fenn. Összintén he-

lyeslem a gazdasági kapcsolatok megszilárdítását végett megindított akciót, mert hiszen Románia és Magyarország gazdasági működésének zavartalanlansága kölcsönösen függ egymástól. Sajnos, az utóbbi évek közgazdasági eseményei eltávolítottak bennünket egymástól. Elismerem: Romániának fontos szerepe van Magyarország ipari fellendítésében, mert nyersanyagunk jelentékeny részét tőle kapjuk, iparcikkeink számára pedig nála nagy piacokat találunk. A fogyasztás csökkenése és valutáris nehézségek miatt ez az együttműködés az utóbbi időben visszafejlődött. Azonban egyéb okok is előidézték ezt. Oktalanság volt Magyarországnak eltérni azt, hogy az áruforgalom a mi hátrányunkra alakuljon ki, amit 1.7—2.3 milliárd lej, Magyarország terhére megállapított passzív igazol legjobban. Már ezelőtt is kértünk kellett volna azt, hogy ez a nagy deficit eltűnjön és Románia jogosnak találta volna eme kérésünket, bizonyára több teret is engedett volna a magyar iparcikkeknek. Ez esetben a mi kiviteli mérlegünk nem volna olyan szegény, mint most, hanem ott állnánk, ahol 1929-ben, amikor 1500 millió lej értékű árucikkeket exportáltunk Romániába, de ez a mennyiség 1932-ben 350 millió lejre csökkent. Magyarország kénytelen volt a megtorlás eszközéhez folyamodni és szintén lecsökkentette a romániai nyersanyagok vásárlását. Ezek a gazdasági villongások már elmúltak és a jelenlegi problémákkal kell foglalkoznunk. Egy évi tárgyalás után ez év március végén új gazdasági szerződést kötötünk, amelynek alapja az árucseré, de szigorúan az egyenlőség alapján, tehát annyit vásároljunk Romániában, amennyit ő vesz nálunk, mert csak így lehetséges az áruszállítások kölcsönös és teljes garanciája. Románia lojalitással helyezkedett az egyenlőség alapjára, de a gyakorlatban másképpen alakult a helyzet, amit az igazol legjobban, hogy míg Magyarország Romániából 19 és félmillió pengő értékű nyersanyagot hozott be, addig Románia tőlünk csak 9.8 millió pengőért vásárolt, ami nem 1:1, hanem 1:2 aránynak felel meg. Ezt a szituációt sürgősen meg kell javítani, mert nem akarjuk, hogy a magyarországi iparvállalatok tartozzanak Romániának s még kevesebbé azt, hogy ez a tartozás folyton nőjön. A Magyar Nemzeti Banknak ugyanis szintén nincs deviza feleslege, amiből ezt a deficitet kifizethetnénk.

— A két ország közötti utasforgalmat fokozni kell és minden akadály elhárítandó a magyar-román kereskedelmi forgalom útjából, — fejezte be cikkét Chorin Ferenc dr.

Gratz Gusztáv dr., Winckler István dr. és Kende dr. a magyarországi vas- és gépművek vállalatának elnöke szintén sürgetik a két ország szoros gazdasági kapcsolatainak kimélyítését.

— E hó elsejétől kezdve új váltóúrlapokat kellene használni. Tudvalevőleg a parlament már hónapokkal ezelőtt megszavazta az új váltótörvényt, amelynek alapján a váltók hivatalos szövege megváltozik. Már július 1-én forgalomba kellett volna hozni az új váltóblankettákat, de a hivatalos bucuresti-i nyomda még nem készítette el azokat. Bucurestiből most azt jelentik, hogy a jelenleg érvényben levő, sokmillió darab régi szövegű váltóúrlapokat nem semmisítik meg, hanem az új törvény szerinti szövegezéssel kiegészítik. Az új váltókon nem a régi cím, hanem az alábbi hivatalos elnevezés fog szerepelni: „Bilet la ordin”.

BADEN bei WIEN

Ausztria legnagyobb gyógyfürdője. — Legideálisabb nyaralóhely. — Elsőrangú szanatóriumok, szállodák és penziók. — Sport, szórakozások, kirándulások, ügetőversenyek

Világhírű termál-strandfürdő.

A KASZINÓ egész éven át nyitva.

GUTENBRUNN SZANATÓRIUM

pormentes gyönyörű helye, hatalmas ősi park közepén. A Kurpark és a kaszinó közvetlen közelében. Magyar családok évtizedes, közszeretnek örvendő helye. A legtökéletesebb komforttal berendezve. Kitűnő konyhája, diétái világhírűek. Magyar orvosok. Szórakozások: hangversenyek, tánc a szabadban, bridge. A házba bevezetett kénforrások.

SACHER SZÁLLÓ ÉS GYÓGYINTÉZET

a páratlanul szép Helentalban. A strandfürdő közelében, kitűnő konyha. — Legtökéletesebb komfort. — Az árnyas „SACHER GARTEN” az előkelő világ találkozóhelye. — Zene, tánc. — Nincs kurakényszer. — Teljes ellátás S 14.-től.

HOTEL BRISTOL

a város szívében. — Ismert kitűnő étterem és kávéház. A legtökéletesebb komforttal berendezve. Mérsékelt árak.

HOTEL STADT WIEN

a magyarok régi találkozó helye. — Kitűnő étterem. — A bárban a híres Gölz ül a zongoránál. — Olcsó árak.

Dr. LAKATOS BADENI SZANATÓRIUMA

A gyönyörű, fenyveserdőkkel és hegyekkel szegélyezett Helenental bejáratánál, szemben a strandfürdővel. — A legnagyobb komfort. Elsőrendű diétás konyha. Az összes gyógyterápiák. Óriási park. Kénforrások a házban. Szórakozások. Kabareéelőadások, ünnepélyek, hangos mozi.

Nem bánja meg, ki felke- reszi RECORD áruház

szennázó udvari árusítását: Strada Eminescu No. 15. 2739

A háboru előtt a kisebbségi vállalatok saját nyelvükön vezethették könyveiket

Mit jelent a gyakorlatban a levelezésről és könyvelésről készült új törvény

Nemcsak kereskedelmi, ipari és pénzügyi körökben, hanem az ország lakosságának minden rétegében érdeklődéssel tárgyalják a parlament által megszavazott új törvényt, amely a magánvállalatok, a pénzintézetek, a kereskedelmi és ipari cégek levelezésére és könyvvezetésére vonatkozik. Mint ismeretes, az új törvény kötelezővé teszi azt is, hogy a belföldi forgalomban az állam nyelvén folyjon a levelezés és a könyvelés. Annak megállapítása céljából, hogy az új törvény — amely egyébként még nem jelent meg a hivatalos lapban, tehát szövege még ismeretlen — a közgazdasági életre milyen hatást gyakorol, az Aradi Közlöny behatóan érdeklődött a pénzügyi, ipari és kereskedelmi fórumok vezetőinél és a velük folytatott beszélgetés alapján az alábbi nagyfontosságú adatokat közöljük:

— Az aradi kisebbségi pénzintézetek a levelezési forgalom egyszerűsítése végett már évek óta román, magyar és német nyelvű nyomtatványokat használnak, nem sablonos szövegű levelekben pedig alkalmazkodnak a címzett anyanyelvéhez. Legfontosabb könyveiket évek óta az állam nyelvén is vezetik, hogy a Nemzeti Bank ellenőrei fennakadás nélkül átvizsgálhassák a könyveket.

A kisebbségi sorban levő nagy ipari és kereskedelmi vállalatok az érdekeltségük többségének nemzetiisége szerinti nyelven vezetik üzleti könyveiket, de levelezésük nyelve hozzáigazodik az üzletfél anyanyelvéhez, mert mindig a legsimább érintkezési lehetőségeket keresik, úgy amint az az üzleti életben világszerte szokásban van. A vállalatok, különösen a részvénytársaságok, a különböző hatóságok és közhivatalok elé terjesztett üzleti beadványaikat mindig az állam nyelvén készítik, tehát e tekintetben nagy eltérés nem lesz az eddigi és az új törvény alapján kialakuló gyakorlat között.

Az üzleti életben világszerte szokásos levelezési mód

A kisebbségi vállalatok és pénzintézetek — amelyek közé tartoznak a németek is — a most megszavazott törvény alapján kénytelenek lesznek könyveiket ezután az állam nyelvén vezetni. A német részvénytársaságok néhány funkcionáriusa kijelentette előttünk, hogy az anyanyelv használatának a könyvelésnél való eltiltása ellentétben áll az alkotmánnyal, éppen ezért a német érdekeltségek valószínűleg a semmitmondó döntését fogják kérni az új törvény életbeléptetésekor.

Kérdéssel fordultunk az illetékes hatóságokhoz is aziránt, hogy mostanig a kereskedelmi, ipari cégek és pénzintézetek milyen nyelvű okiratokat terjesztettek be üzleti forgalmuk és jövedelmük bizonyítására?

— A legtöbb kisebbségi vállalat — volt a válasz — saját anyanyelvén vezeti az üzleti

könyveket, amelyet a pénzügyi közegek az adómegállapítással kapcsolatos verifikálás alkalmával átvizsgálhatnak. Az esetben, ha a tisztviselő tudott a kisebbségi nyelvről, akkor fennakadás nélkül vizsgálhatta át a könyveket, de ha az illető csak az állam nyelvét ismerte, akkor a kisebbségi nyelvet jól beszélő kollegát is vitt magával a könyv szövegének megmagyarázása céljából. A hozzánk benyújtott összes üzleti könyvelési mellékletek az állam nyelvén szövegezték, mert mást nem volt jogunk elfogadni és az adófellebbezési tárgyalások is az állam nyelvén folynak.

Kisebbségi nyelven való levelezés

Arra a kérdésre, hogy a háboru előtt és a háboru alatt pl. a Victoria-takarékpénztár, mely tudvalevőleg román nemzetiségű alapítás volt, milyen nyelven vezette könyveit, az alábbi választ kaptuk:

— A Victoria kizárólag román nyelven vezette könyveit, de az évi mérlegeit és az adóhivatalokhoz, a pénzügyi hatóságokhoz be-terjesztett összes okiratait az állam akkori nyelvén készítette.

A fenti tényekből megállapítható tehát, hogy a háboru előtt az akkori kisebbségi vállalatok a saját nyelvükön vezethették üzleti könyveiket. Kíváncsinos volna, ha ezt a régi gyakorlatot a hivatalos körök továbbra is változatlanul fenntartanák, amit a legmagasabb helyen a végrehajtási utasítással elrendelhetik.

Fizessen elő, vagy vegye meg naponta a legnagyobb magyar lapot, a budapesti

UJSÁG-ot.

A világ minden eseményéről pontosan informálja. — Allandó munkatársai az irodalom és ujságírás kiválóságai:

Kóbor Tamás	Pünkösti Andor,
Márai Sándor,	Wallasz Jenő.
Zsolt Béla,	Szüllösi Zsigmond,
Nagy Endre.	Szomory Emil,

Minden pénteken külön rádiómelléklet európai műsorral. — Minden vasárnap mélynyomású képes melléklet. — Allandó rovat asszonyok és gyermekek számára. — Háztartási rovat elsőrendű ételreceptekkel. Kérjen ingyenes mutatószámot:

UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, 62. Postafiók 282.

Kérjen prospektust az „ARADI KÖZLÖNY” kiadóhivatalától. Töltsön néhány hetet

ahol mindenfajta sport, hatalmas homok- és gyermek strand, játékasztal, csodás panorámájú kiránduló helyek várják a nyaralókat. — Elsőrangú szállodák. Mélyenleszállított árak. Gyermekek paradicsoma

Síbiui tanár és egy fiatal leány a fogarasi turistaszerecsétlenség áldozatai

Sibiuból jelentik: A Fogarasi Havasokban történt halálos szerecsétlenségről a következő jelentések érkeztek. Az első megerősítő hírek két halottról és egy súlyos sebesültről beszéltek. Ezeknek alapját az Erdélyi Kárpát Egyesület (SKV) síbiui mentőállomására érkezett segélykérés képezte. Innen hajnalban 18 tagú mentőkülönítmény indult a Bulea-völgy—Bulea-tói útvonalon a szerecsétlenség színhelyére. A különítmény négy tagja vasárnap éjjel fél 12-kor érkezett vissza és ők hozták a pontos jelentést, amely szerint

Neulinger tanár és Ruzicska Herta halálra zuzták magukat,

míg a társaság harmadik tagja, Henter tanár testileg épen, de borzalmas idegállapotban került vissza.

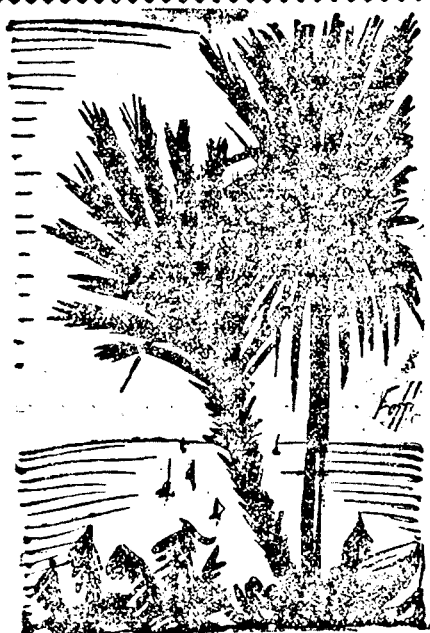
Henter tanár egyelőre fennmaradt a Bulea kőmenedékházban. Innen mintegy négy órányira van a szerecsétlenség helye. A Nagypáras-csucs és a Portica között, a Kárpátok dél felé nyíló Buda nevű völgyében fekszik az áldozatok felismerhetetlenségig összezuzott holtteste.

A halálosvégű gerincvándorlás pontos magyarázatát adni lehetetlen, mivel a társaság életben maradt tagja mintegy száz méterrel a szerecsétlenségtől jártak előtt haladt és csak a zuhanás zajára fordult vissza. Akkor pedig az áldozatok már kb. 200—250 méternyi guruló zuhanást végeztek a meredek sziklafalon, hogy aztán a lankásabb völgyben

(3400 méter mélységben) örökre megpihenjenek.

Legvalószínűbb feltevés, hogy egyikük megcsuszva a keskeny, párától nedves sziklapere-men, magával rántotta az öt visszatartani akaró másikat is.

A tetemek elszállítása roppant nehézségekbe ütközik az esős, ködös időjárás miatt. A szerecsétlenség híre futótűzként terjedt el a városban s általános megdöbbenést és részvétet váltott ki.

Atlanti óceáni sziget utazás

1934. nyarán és őszén

a festői Madeira, Kanári, Azori, Wight szigetekre. 461

A nagy érdeklődésre való tekintettel ez évben 3 utazás:

1. Utazás július 12—augusztus 1-ig „M. Louis” motoros hajóval.

2. Utazás szeptember 6—27. az „Oceana” gőzessel.

3. Utazás október 6—21. a „Milwaukee” motoros hajóval.

Utiköltség R. M. 195-től felfele. Sok üdülést, szórakozást és élvezetet nyújtó utazások

Prospektus és felvilágosítás:
HAMBURG—AMERIKA LINIE S. A. R.
képviselőténél:

KÜNSTLER UTAZÁSI ÉS VIZUMIRODA
Arad. Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

SIOFOKON,

Írta: H. R. Berndorff

(8)

Fordította: Pálóczi Horváth György

— Egy barátod akar veled találkozni Hágában? Nagyon kedves. Szóval ez volt a táviratban? Milyen vidám! Én valami mást látok itt. Talán felolvassam?

„Conan Doyle plágiummal vádolja önt. Az ügyvéd azt állítja, hogy a regény, amelyet ön nekünk eladott s amelyet mi kiadtunk, Conan Doyle-nak egy alig ismert regénye. Meggyőződöttünk arról is, hogy az ügyvédnek igaza van. Felhívjuk arra, hogy a tiszteletdíjat azonnal fizesse vissza. A kártérítési díjat is önnek kell megfizetni. Postafordultával kérjük a pénzt és a kártérítési kötelezettség elismerését, ellenkező esetben feljelentjük.”

— Szóval ezt táviratozza neked a barátod? A barátod... Nem az újság, amelyiknek eladtad a regényed Antwerpenben. Már látlak a börtönben, drágám. Akkor majd szabad leszek, lesz időm meggondolni, milyen hülyeséget csináltam, amikor hozzámentem. Te utálatos.

A férfi újra egyedül van. Hallja, amint az asszony kint csapkod. Ujra kinyitja a füzetet, vigyázva, kivesz egy darab papírt és írni kezd. Egy levelet ír, amely Hollandiába megy. Egy levelet ír, amely majd kiménti anyagi bajaiból. Egy levelet ír, amely egy európaszerte izgalommal tárgyalt botrányt fog kirobbantani. Megírja a levelet és nem gondol semmi másra, csak pénzkeresésre. Enni kell, élni kell, az asszonynak pénzt kell adni, az asszony szereti a pénzt. Ez az egész.

Halló, nagyvilág! Veszélyben a béke!

1929. február. Európa politikusi Genfben utaznak. A Népszövetségi Tanács programján a kisebbségi jogok vitája szerepel. A vitát a népek kibékülésének jegyében fogják vezetni. Ezzel a vitával is újra be kell bizonyítani, hogy a Népszövetség az európai népek igazi szövetsége és csak békét akar. A Népszövetség be akarja bizonyítani, hogy nem a katonáknak van döntő szavuk, hanem a politikusoknak. A katonákat már rég kikapcsolták az európai politikából.

Németország részéről Stresemann dr. külügyminiszter utazik Genfben. Igen sokat várnak az utjától. Ez a nagypolitika, itt a világ békéjéről van szó. A Népszövetségi Tanács összeülésének időpontja közeledik. Valamennyi ország sajtója a közeledő üléstől ír, a különböző országok külügyminiszterei hosszú interjúkat mondanak el újra meg újra, hogy minden tőlük telhetőt el fognak követni a békés európai hangulat kimélyítésére. Mindnyájan Genfben fogják a tavaszt köszönteni, mindnyájan a béke hangulatában, fognak összeülni.

A nagy világlapok tudósítóinak sok a dolga. Már előre megállapítják, hogy a vita különböző pontjaihoz különböző országok képviselői milyen értelemben fognak hozzászólni. Mindnyájuknak igen sok a dolga, a nagy, nemzetközileg is fontos lapok tudósítói egész nap szaladgálnak, sok a dolguk. Kollégáik, akik Hollandiában tartózkodnak, akik Hollandiából tudósítják Berlint, Londont, Páris, Rómát, Budapestet és Madridot, aránylag nyugodtan éldegélnék. Hollandia boldog sejtreges ország, van ugyan Belgiummal néha kisebb-nagyobb nézeteltérése, de úgy nagyjában az élet békés és boldog a Németalföldön.

Néhány külföldi újságíró, aki Hágában él, ezen a februári estén a Central Hotel bárjában ül. Jelenleg nincs semmi gondjuk, viskít isznak a bárban, ásitoznak és nemsokára hazamennek. Az egyik rögtön le fog feküdni, már nagyon ráfér egy kis alvás. Egy másik felsóhajt, neki még dolga van. Regényét kell másolnia. A harmadik talán még elmegy néhány helyre, ma beszédes hangulatban van. A negyedik, egy nagy berlini újság tudósítója összeráncolt homlokkal ül, otthon a felesége, gyermekük betegágyánál ül, az újságíró minden pillanatban várja a telefonálást. Felhívja

a felesége. Beszélgetnek, a következő pillanatban kirohan a portáshoz, átad neki néhány pénzdaráb, mire a portás az egyik boyt elküldi valahová. Igen, — mondja a portás — mindjárt meglesz, mindjárt oda fogja küldeni a bárba.

A német újságíró visszamegy kollégái közé. Azok éppen indulni akartak, már fizettek is.

— Mi az? Történt valami? Várjunk? Mutatni fog valamit? Na jó. Miért ne? Megiszunk még egy viskít, ennyi ideig fog ez tartani? Egy negyedórát? Na nem baj. Akkor akár két viskít is megihatunk.

Negyedóra múltán bejön a boy. Hóna alatt egy újságcsomag van, a német újságíró elveszi tőle a lapokat és szétosztja kollégái között.

Az újságírók nem keresnek sokáig. Szemük megakad az első oldal főcímein. Eszik a sorokat, izgatottan fujják a levegőt, senki sem beszél, csak olvasnak, olvasnak. Azután felugranak. Ott hagyják a viskít, amit éppen most hozott a pincér, pénzt dobnak az asztalra, aztán rohannak a ruháthárba, rohannak a hotelből, rohannak a taxin, rohannak haza, a telefonhoz, az íróasztalhoz.

A hágai központban hirtelen sok szám jelentkezik, valami történt, ugylátszik mindenki ideges, igen kérem, dringend, Páris... Előre tizenöt pertett jegyeztem. Dringend London... Rendben van... Berlin dringend... Igen, Wien... Tudom, Wien... Sajtóbeszélgetés dringend... Hogyne kérem, már ismerjük az urak hangját... Nem kérem, nem traccsolok, csak megjegyeztem... Igen, adom Madridot... Tessék csak letenni, odacsöngetek... Halló, Berlin? Halló, halló... Igen itt Hága... Kérem a szerkesztő urat... Halló... Berlin, Páris, London, Madrid, Budapest, Bécs, Róma... Igen, New-Yorknak kábelben továbbíthatjuk. Halló... Halló nagyvilág!

Késő éjszaka van. Mindenütt Európában, a szerkesztőségben, a szolgák eltakarítják a papirokat, valaki a nyomdában a lap utolsó oldalait készíti el... Ezt szaknyelven tördelésnek hívják... Csak a tördelőszerkesztő dolgozik, a többiek az órájukat nézik, már szeretnének hazamenni vagy a kávéházba a sakkpartizhoz. A nyomdában a tördelőszerkesztő ideges, tulsok az anyag, újból meg újból telefonál a szerkesztőségnek, hogy többet ne adjanak.

Mi már befejeztük munkánkat, ülünk és beszélgetünk. Néhány perc múlva vesszük a kalapunkat és hazamegyünk. Most hirtelen látom, hogy a gyorsíróosztály vezetője, egy öreg, kopasz ember, a nyomdába megy. Érzem, hogy valami történt, az öreg gyorsíró járásából érzem. Sietek a nyomdába. Na, gondolom, itt ma nem lesz korai hazamenés. Az öreg gyorsíró odarohan a tördelőszerkesztőhöz:

Az életveszélyes „valóságfilm”

Filmet látunk. A mozgóképszínházat két részre osztottuk. Az egyikben maguk a színészek ülnek és nézik saját művüket. Mi most nézzük a színészeket: a minisztereket, képviselőket, nagyiparosokat, szakszervezeti vezéreket, vezérkari tiszteket, professzorokat. A vásznon megjelenik Brüsszel.

„A hivatalos hely cáfol.”

Páris jelentkezik:

„Az okmányokat hamisították.”

A színészek összesugnak. Persze, az okmányokat hamisították.

Páris és Brüsszel egyszerre jelenik meg:

„Egy szó sem igaz az utrechti közlésekből.”

„Legrosszabb esetben katonai szobapolitikáról lehet szó.”

Egymás után jönnek a jelentések.

„Az utrechti hamisítási botrány.”

„Német provokáció.”

— Hága adni kezdett — kiáltja rekedt hangon. — Sok szerencsét kívánok neki. Talán a holnapi lapba belefért.

A gyorsíró dühös.

— Hága fontosat ad.

Hága egy titkos katonai egyezmény szövegét adja Belgium és Franciaország között.

egy egyezmény szövegét, amelyből kiderül, hogy

Franciaország és Belgium meg akarta sértetni Hollandia semlegességét.

A tördelőszerkesztő felteszi szemüvegét.

— Különbben semmi bajuk sincs? — kérdi dühösen.

De ebben a pillanatban már egy másik gyorsíró szalad, hozza az eddig lediktált szöveget. A szöveg alatt ott van a hágai tudósító neve.

A szöveg:

„Egy hollandi lap, az Utrechtsch Dagblad, ez a nagy németalföldi lap szerződés formában nyilvánosságra hozza azt a katonai egyezményt, amelyet Franciaország 1920-ban kötött Belgiummal és amely 13 évre érvényes. Az utrechti újság szóról-szóra közli a francia és belga vezérkarok titkos megállapodásának teljes szövegét. Ez az egyezmény, amely nemcsak Németország, de Hollandia ellen is irányul, egyenes elintézésben van a locarnói paktummal és érzékenyen megsérti azoknak a népszövetségi egyezményeknek a szellemét, amelyek a béke biztosítását célozzák. Az egyezmény óriási feltűnést fog kelteni Hollandiában, mert az egyik pont kristálytisztán kimondja, hogy egy belga-francia összetűzés esetén Németországgal, a belga csapatok Hollandián keresztül vonuljanak Németország ellen!”

A tördelőszerkesztő felkiált:

— Nagy dolog, gyerekek, halló, hamar tartani a lapot. A gépeket leállítani... Az első oldalt megváltoztatjuk.

A lapot tartottuk. Valamennyi európai város valamennyi szerkesztője tartotta a lapot ezen az éjszakan, az első oldalakat megváltoztatták, gondoskodtak arról, hogy az egész világ megtudja, hogyan készítik elő a békét... Tudja meg holnap reggel egész Európa, hogy a háborus parázs még nem aludt ki, hogy a romok alatt, a hamu alatt még gyilkos, még könnyen fellángoló parázs ég. Tudja meg a világ, hogy a Népszövetség korszakában vannak hatalmak, amelyek már most egyezményeket kötöttek a népszövetségi megállapodások felrugasára. Holnap reggel egész Európa tudja... Holnap reggel egész Európa felháborodottan tárgyalni fogja... Holnap nyilatkozni fognak... Holnap cáfolni fognak, cáfolni, cáfolni, cáfolni...

Berlin ordít:

„Intézzon kérdést Stresemann.”

Igen. Stresemann kérdezzen. De vajjon fog-e kérdezni? Legyünk bátrak. Kérdezzünk. Persze, hogy fog választ kapni. Igen, Stresemann kérdezeni fog.

Na, hisz akkor minden rendben van.

(Folytatjuk.)

Félrevezetük Önt akkor, ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje On is kimondottan az évtizedek óta ismert és legjobbnak bevált „OLLA” eredeti csomagolásban.

Gyárak
figyelmébe! **Original Bürk ellenőrző órák** nagybani árak mellett szerezhetők be. **Kálmán A. Részvénytársaság, Arad**

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, JULIUS 6.

Bucuresti, 13: Lemezek, 14.40: Lemezek, 19: Rádiózenekar, 19.15: Hegedűjáték, 22: Ének, 22.30: Saxofon-hangverseny. — Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Kristály hanglemezek, 10.45: Hírek, 11: Felolvasások. Közben: Polydor—Brunswick hanglemezek, 13: Déli harangszó, 13.05: Az 1. honvédegyaloezred zenekara, 14.30: Hanglemezek, 16.30: A rádió diákéletéről, 17: Aligator-írtás, Molnár Gábor brazil utirajza, 18: „A török hódoltság mecsetei Budán”, 18.30: Bura Géza és cigányzenekara, 19.15: Sportközlemények, 19.30: Eyssen Irén énekel zongorakísérettel, 21: Kis Színpad, „Kénytelen házasság”, Vigjáték egy felvonásban, Irta: Molière, 21.50: Keleti hangverseny, 23.10: Közvetítés a Zöldfa-vendéglőből, Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara muzsikál, Utána: Közvetítés a Royal-szálló étterméből. — Bécs, 13: Lemezek, 14.10: Lemezek, 14.30—15: Művészletek, 16.40: Ifjúsági óra, 17.35: Lemezek, Könnyű zene, 18.50: Dalok, 23.15: Esti hangverseny, könnyű zene, Utána: Hangszímlélek (lemezek). — Belgrád, 12: Rádiózenekar, 12.59: Rádiózenekar, 14.10: Lemezek, 19.30: Rádiózenekar, 19.50: Népdalok, 23: Cigányzene, Utána: Tánclemezek. — Berlin, 13: Déli hangverseny, 13.30: Hírek, 14.15: Olasz operák hanglemezen, 15.15: Hanglemezek, 17: Szórakoztató hangverseny, 20.15: Hangverseny, 22: Hangverseny, 22.20: Hírek, 23.50: Brahms-hangverseny, hanglemezek. — Boroszló, 13: Déli hangverseny, 14.45: Szórakoztató zene, operarészletek, 17: Délutáni hangverseny, 20: A rádiózenekar délutáni hangversenye, 22: Hangverseny, 23.45: Hanglemezek, Utána: Harmóniumhangverseny. — Deutschlandsender, 14: Lemezek, 18.30: Délutáni zene, 20.30: Északi zene, 22: Állattörténetek, 23: Politikai szemle, Königsberg, 12.30: Déli hangverseny, 14.05: Lemezek, 17: Hangverseny, 20: Mandolin- és gitárzene, 22: Esti hangverseny, 23.40: Lemezek. — Lipcse, 14.10: Bécsi dalok, 15.15: Schubert-dalok lemezekről, 17: Szórakoztató hangverseny, 18.20: Chopin: Nocturne c-moll, op. 48, Gerhard Schilling előadásában (zongora), 19.55: Új házizene népies hangszereken, 23.50: Egervideki zeneszerzők. — Milano, 21: Lemezek, 21.45: Szimfonikus hangverseny, 23: Tánczene. — Pozsony, 12.30: A rádiózenekar déli hangversenye, 23.15: Magyar hírek. — Varsó, 13.10: Lemezek, 14.05: Szalonzene, 17: Bécsi zene, Lemezek, 18.30: Énekhangverseny, 18.45: Dalok, 19.15: Operatrészetek, lemezek, 20.15: Kávéházi zene, 21.12: Szimfonikus hangverseny, 23.30: Tánczene. Utána: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, JULIUS 7.

Bucuresti, 13: Lemezek, 13.45: Lemezek, 14.40: Lemezek, 19: Jazz-zene, 20.45: Lemezek, 21.20: Rádiózenekar, Operettzene, 23.30: Zene. — Budapest I, 7.45: Torna, Utána: Hanglemezek, 10.45: Hírek, 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek, 13: Déli harangszó, 13.05: Szikla Adolf vokálkvartettje, 14.30: Guttenberg György szalonzenekara, 17: „Ezermesterműhely”, 18: Szántó Gyula magyar nótákat énekel cigányzenekar kíséretével, 19: Szitnyai Zoltán elbeszélései, 19.30: Odeon-Parlophon hanglemezek, 21.15: „Csárdáskirálynő”, Operett 3 felvonásban, Zenéjét szerezte Kálmán Imre. Az I. felvonás után, körülbelül 22.15: Hírek, Majd: A Mándits-jazz-zenekar műsora, Bécs, 13: Lemezek, 14.10: Lemezek, 14.30—15: Lemezek, 17.10: Mandolinzene, 18.20: Állatlan zenészek zenekara, 20.25: Dalok, 21.05: Felső-Ausztria, hangképzőszat, 23.15: Esti hangverseny, Utána: Népzene. — Belgrád, 12: Lemezek, 12.20: Lemezek, 12.59: Rádiózenekar, 14: Népdalok, 19: Lemezek, 19.20: Énekkari hangverseny, Utána: Zene. — Berlin, 13: Déli hangverseny, 13.30: Hírek, 14.15: Vidám operák, hanglemezek, 17: Vidám-est, 19.20: Hegedűhangverseny, 19.50: Hangjáték, 21.20: Vidám-est az állatkertből, 23.20: Hírek, majd a Vidám-est folytatása az állatkertből. — Brünn, 16.15: Népi- és fuvózenekari, 19.20: Dales, 20.10: Saxofonhangverseny, 23.30: A brünni állomás éjjeli hangversenye. — Deutschlandsender, 14: Lemezek, 19.40: Tánczene, 21.10: Bemondóversenypályázat, 24: Hitlerifjúság a Wartburgon, Utána: A bemondóversenypályázat közvetítésének folytatása. — Kassa, 12.30: Cigányzene, 14.30: Magyar hírek, 17.15: Hanglemezek, 18.40: Falusi zenekar, 19.50: Hanglemezek, 19.55: Magyar hírek. — Lipcse, 14.10: Mulassunk jól, lemezek, 17: Drezdai délutáni zene, 19.20: Az erfurti helyőrség hangversenye, 21.15: Tarka est, 23.50: Tánczene. — Milano, 20.30: Szórakoztató zene, 21.45: Háromfelvonásos vigjáték. — Pozsony, 13.15: Lemezek, 19.10: Magyar történetek, 22: Operettelőadás a Studioból, Kostal: A víziember. — Varsó 13.10: Könnyű zene, 14.05: Szalonzene, 15: Hírek, 17: Népies zene, 17.25: Zongoraverseny, 19: Istentisztelet, 20.15: Lemezek, 21: Chopin műveiből, 21.40: Operaáriák, 22.12: Könnyű zene, Utána: Tánczene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Mielőtt nyári szabadságra indul!

a tenger mellé,
hegyek közé,
fürdőhelyekre,

keresse fel:

Sándor (EUROPA) hiv. Menetjegyirodáját
Bulev. Reg. Maria 10., a megyei pre-
teturával szemben.

CONSUM-tagok készpénzáron 6havi
részletre vehetnek részt. 461

Megjelentek!

a következő új törvénykönyvek:

Új váltótörvény,
Új kényszeregyezségi törv.
A mezőgazdasági és városi
adósságok szabályozásáról
szóló törvény,
Munkaszerződésekről szóló
törvény Román és ma-
gyar szöveggel

Az összes törvénykönyvek kaphatók az
Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további
ára 10 szög csupán. :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel
az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„EGY A CELUNK” jelígre levél van.
Kérem a fiókiadóban átvenni.

LAKÁS.

KIADO OLCSON törvényszék mellett, mo-
dern 2 szoba konyhás, világos suterén
lakás minden mellékkeliséggel. Strada
Dumbrava Rosie 27. 2748

2 szobás, fürdőszobás lakást keresek
a belvárosban. Cimeket az Aradi Köz-
löny kiadója kérek leadni. 2141

Lépcsőházi bejárattal, butorozott
ucai szoba, 1—2 személy részére, eset-
leg teljes ellátással, azonnal kiadó. Bul.
Carol 81., I. em., ajtó 4. 1491

KERESSEK egy kertes és fürdőszobás
magánházat augusztus 1., 15., vagy szept-
ember 1-re. Cimeket az Aradi Közlöny
kiadója. 2262

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Érett őszibarack csemege-fajok na-
ponta frias szedésű, beszerezhető Szabó
kertészet Pancota. 2642

KIFOGASTALAN csukott Ford-autó el-
adó. Cim: Lebovits, Macea, jud. Arad, 2749

EGY FEDELES HINTÓ és egy homok-
futó kocsit, jutányosan eladó. Str. Ghiba
Birta 26. 2751

ELADO Oradeán fekvő, nagyon jókarban
levő International teherautó. Közvetítők
díjaztatnak. Özv. Nagyné, Oradea, Str.
Vlahuta 56. 2732

Üres vas- és fahordók eladók. C.m
az Aradi Közlöny kiadójaiban.

KÜLÖNFÉLÉK.

4 szobás

modern komfortos lakás elköl-
főzködés miatt augusztus 1-től
kiadó. Ugyanott egy komplett
ebédlő és háló eladó. Moise Ni-
coara 11., II. emelet jobbra.

Egy kis Wertheim kassza

jó állapotban

megvételre kerestetik

Cimeket az Aradi Közlöny kiadó-
jába kérjük leadni.

Aradi hétre készült

dió-hálók és ebédlők
olcsón eladók.

HERMANN asztalos,
Str. Consistoriului 6. szám. 2747

INGATLAN.

Alkalmi ház eladás!

281 □-öl területű saroktelken épült két
ház, 2x2 szobás lakással, egyik fürdő-
szobás, évi 14.400 Lei bérjűvelelemmel.
vizvezetékkel, aszfaltos utcában, autó-
busz megállónál, 155.000 Lejért eladó.

Kizárólagos megbízott: Kiss Lajos
„URANUL” ingatlanforgalmi irodája, vá-
rosházával szemben. 2750

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.